

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 18-20-1800

י"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 92

שח הגאון רבי ישראל גנס: לקחתי את בני לפני הגיעו למצוות אל הסטייפלר זצ"ל לקבל ברכה, והוא בירכו שיגדל בתורה ויראת שמים. שאלתי: "ומה הנער בעצמו צריך לעשות על מנת לגדול בתורה ויראת שמים?"

אלומות אור ממרן הסטייפלר בעל 'הקהילות יעקב' רבינו יעקב ישראל קנייבסקי זיע"א

סירב למכור את ספריו

על פי רוב סירב הסטייפלר למכור את ספריו, למי שקונה רק על מנת להעמידם בארון הספרים. כאשר ביקשו לקנות ספרים על כמה מסכתות, היה אומר: "תקנה על המסכת שאתה לומד עכשיו, וכשתלמד מסכת אחרת תקנה על המסכת האחרת". יצא מהכלל מי שהציג את עצמו כבן חוץ לארץ, שאינו יכול לבוא בכל פעם, לו הסכים למכור כמה ספרים כאחד, ואף את כל הסדרה כולה. ועוד מקרים יוצאי דופן, כגון מי שחב הוא לו הכרת הטוב. היה מי שבא לרכוש ספר, וכשקיבל אותו לידי החל לבדוק מכל צד, שמא ואולי ימצא איזה פגם קל בכריכה. ראה מרן ואמר לו: "נראה שאינך קונה אותו כדי ללמוד, כי מי שקונה בשביל ללמוד לא מקפיד על דברים כאלו".

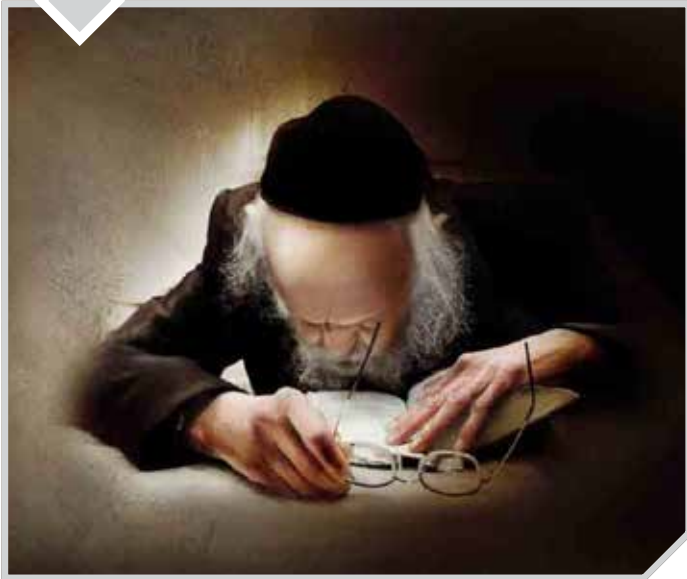
רבי אברהם גולדברג, אבי הג"ר זלמן נחמיה, סיפר, שבצעירותו למד עם הסטייפלר בישיבת נובהרדוק בהומל, והיה הסטייפלר מכונה בפני כולם "יענקל די פאה", מאחר שיום אחד בלכתו ברחוב פגע בו גוי אחד, ותלש לו באכזריות את אחת מפאותיו, ונשאר עם פאה אחת. הגר"ח קרייזירט דרש פעם ברבים, ודיבר בשבחו של מרן ואמר: "אתם לא יודעים מה זה חייל בצבא הרוסי, אני כן יודע מה זה, והסטייפלר היה בצבא הרוסי ויצא משם, ונשאר אותו סטייפלר כמו שהיה מקודם!"

מאד פשוט להיות גדול!

שח הגאון רבי ישראל גנס ('מי עיון להורים ומחנכים'): לקחתי את בני לפני הגיעו למצוות אל הסטייפלר זצ"ל לקבל ברכה, והוא בירכו שיגדל בתורה ויראת שמים. שאלתי: "ומה הנער בעצמו צריך לעשות על מנת לגדול בתורה ויראת שמים?" שאל הסטייפלר את הנער: "אתה באמת רוצה להיות גדול?" ענה לו: "כן". נענה ואמר: "זה פשוט להיות גדול! כלומר, מי שרוצה להיות גדול, הדרך לכך פשוטה. עליו לישון 7-8 שעות בלילה ולנוח שעה ביום. שעתיים להקדיש לדברים גשמיים. שעתיים להקדיש לתפילות [שחרית, מנחה וערבית]. נו, כמה נשאר? 12 שעות. את אותן שתיים עשרה שעות לנצל אך ורק ללימוד. אם תעשה כך, מהבר-מצווה עד החתונה - מובטח לך שבהגיעך לחתונה כבר תהיה אדם גדול!"

לאחר הניתוח הסבוך שהציל את חיי רבינו באלול תשס"ג שאל רבינו את העסקן הרפואי שאיתר את המנתח מחו"ל והביאו, מה הוא מבקש ממנו בתור הכרת הטוב. השיב: "שהרב יוציא אותי מהגיהנום"... הגיב רבינו: "איני יודע כיצד עושים זאת"

פניני דעת ממרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

נכד רבינו הגאון רבי ליפא ישראלזון שליט"א סיפר לדודו, מרן הגאון רבי חיים קניבסקי (שליט"א), שרבינו קם כהרגלו בשתים לפנות בוקר והתאונן על חולשתו הנוראה, ואמר שאין לו כח לכפתר את הכפתור בחולצה -

וישב ללמוד בהתלהבות ארבע שעות עד לתפילת שחרית!

איך אפשר?!

ומרן ענהו: "מה הפלא, אם יש כזו אהבת תורה. זה נותן את הכח: "כי בם חייתני"!"...

היו שבתות שבתשות כוחו לא יכול היה להרים את גביע הקידוש, והוצרכו להניחו בידו, ונרדם במהלך הארוחה -

אך התגבר כארי אחריה, לשעות ארוכות של לימוד בהתלהבות!

ונכדו מעיד, שבתוקף חולשתו, כשביקש להקריב אליו את הגמרא הענקית, אחז בשולחן הכבד ששניים היו צריכים להזיזו, ובמשיכה אחת גררו אליו!

סיפר נכדו, הגאון רבי אליהו רימר שליט"א: בהיות רבינו בן 98 אסרו עליו הרופאים לצום ביום הכיפורים מפאת השתיה הנחוצה עבורו, ואם מפאת הכרח האכילה בהיותו חולה סכרת. החליט להתחבר לעירוי נוזלים, ובאשר לאכילה קיוה שיוכל להתענות. במהלך הצום

תלמידו ומקורבו של רבינו, הגאון רבי יצחק דרזי שליט"א אמר לו פעם: היום או מחר אמורים להגיע עם שאלה כזו וכזו - היתה זו פרשיה סבוכה ביותר, שנדרשה להכרעת רבינו. כיצד חושב הוא להכריע.

וענה: כסבור אתה שאני יודע? איני חושב לא רגע לפני ולא רגע אחרי. בשעה ששואלים, נותנים בפי את המענה, ואותו אני משיב! ופעם ישבה אצלו בתו הרבנית קניבסקי ע"ה, ובמהלך הסעודה סיפרה סיפורי מופת מרעישים מחמיה, מרן ה"קהילות יעקב" זצ"ל, בעודנו חי עמנו. הוראות שלא הובנו והצמיחו ישועות, ממש: "כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל!" "נו", סיימה דבריה, "וואס זאגסטו, טאטע?" מה דעת רבינו על כך?!

נענה ואמר: הכתוב אומר (תהילים לז, לג): "פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט, תורת אלקיו בלבו לא תמעד אשריו" -

מה כתוב כאן? שאם פיו של הצדיק הוגה רק דברי חכמה, ולשונו מדברת אך ורק משפט, ובלבו רק תורת אלקיו, כלום יש חשש שימעדו אשריו?! לא יתכן הדבר, ולכן כל הוראותיו מתבררות כנכונות, וכל עצותיו מצליחות, וכל ברכותיו מתקיימות -

פסוק מפורש הוא, וזו המציאות! -

ונאים הדברים, למי שאמרם!

שהרב יוציא אותי מהגיהנום

לאחר הניתוח הסבוך שהציל את חיי רבינו באלול תשס"ג שאל רבינו את העסקן הרפואי שאיתר את המנתח מחו"ל והביאו, מה הוא מבקש ממנו בתור הכרת הטוב.

השיב: "שהרב יוציא אותי מהגיהנום"...

הגיב רבינו: "איני יודע כיצד עושים זאת".

סיפר העסקן שהגבאי של הרב מטשיבין זצ"ל הבחין בשעתו שחסר לרב כפתור במעילו. מיהר לתפרו, ובטעות דקרו במחט שבידו. הזדעזע, וקרא: "אוי וי, עתה לא אצא מהגיהנום!" הרגיעו הרב מטשיבין: "הרגע אני מוציאך משם". נהרו פני הגבאי.

כעבור שנים פנה אליו הרב מטשיבין ואמר לו: "אני זוכר את הבטחתך, אבל דאג נא שלא תהיה לי עבודה קשה מידי"..."

נשא רבינו ידיו, ואמר: "מי ישתווה לרב מטשיבין!"...

ירדה רמת הסוכר ודחקו בו לאכול, והורה להמתין. שאלוהו: הלא במקרים כאלו מורה הוא לאכול בלא שהות. וענה: אכן כן, אבל זאת משום שהחולה אינו יודע לאמוד עצמו ולהחליט מתי לאכול. אני יודע מתי אצטרך לאכול. ואכן, עזר ה' והתענה כל היום הקדוש.

במוצאי יום הכיפורים הגעתי, והיה שרוי בהתרוממות הרוח. ואמר: "היה קשה, אבל ברוך השם עבר בשלום".

ענית: "ויום טוב היה עושה בצאתו בשלום מן הקודש" (יומא ע"א) - ונהנה: "כן, כן" -

נטל ידי לסעודה בשרית, כהרגלו במוצאי יום הכיפורים. אחר כך אמר שאינו חש בטוב, ויש מחר שתי סנדקאיות, ובאים הימים שבין יום הכיפורים לסוכות בהם מתרבות השאלות, ועלה על יצועו ברבע לתשע.

בתשע וחצי יצא מחדרו, ואמר: "אני מתקשה להרדם, לפחות נעשה משהו מועיל". ישב ללמוד מסכת שבת בקול ובנעימה. בני המשפחה, נכדים ונינים, התקשרו לשאול בשלום, איך הוא מרגיש לאחר הצום. לא ענית, אלא סובבתי את האפרכסת לעברו, ושמעו קולו המתרונו בלימודו. ביקשו שאגש ואפציר בו שילך לנוח, אבל ממש לא היה שייך להפריעו מלימודו הערב.

בשלוש לפנות בוקר עלה בליבי רעיון. הכנתי לו כוס קפה בחלב. מובן שלא הבחין עד שדחפתי מעט את הגמרא. נשא ראשו וראה את הכוס. תמה: "הלא עודני בשרי!". אמרת: "כבר עברו שש שעות!"

הביט בשעונו, ונחה דעתו: "הא, נו, יישר כח, יישר כח!". שתה והמשיך ללמוד עד לתפילת שחרית, ואמר: "ראה מי שיוציא אותי בברכת התורה". מצאתי בחור שגמגם בהתרגשות. לאחר שהלך, אמר: "לא שמעתי בברור, אצא כבר בברכת אהבה רבה". והתנאי לכך, כידוע: "והוא ששנה על אתר", להמשיך וללמוד אחר התפילה...

שימש כסנדק בשתי הבריתות, ופנה לנוח מעט. נפרדתי לשלום ונסעתי לבית. התקשרתי משם לבית רבינו, וסיפרו שהוא יושב כבר ולומד כמנהגו מידי יום...

מאי משמע ניצול הזמן?! בנו היה קם בשתיים בלילה לעסוק בתורה וקול לימודו התרונו בבית. לקראת השעה שש החל בהכנותיו לתפילת שחרית. אמר את ברכות השחר במתינות ובריכוז, ונותרו שתי דקות עד להליכה לתפילה -

ויש, ופתח את הגמרא הגדולה, והסיר משקפיו, והורה באצבעו, ושוב נשמע קול הלימוד המתוק מהמקום שבו הספיק לני שש, בעומק הריכוז והעיון -

וכעבור שתי דקות קם וסגר את הגמרא. הגיע הזמן ללכת לתפילה!

במודיעין עילית הוקם תלמוד תורה בנשיאות רבינו, וכל ענייניו נחתכו על פיו. התלמוד תורה התעתד לעבוד מדירות העראי למבנה קבע, והנהלתו ביקשה שרבינו ישתתף במעמד הנחת אבן הפינה. בקשה מופקעת, לכל מי שהכיר את ניצול זמנו וסלידת ומטקסים. אבל תשובתו הפתיעה: "מדוע צריך אני לבוא עד קרית ספר, אפשר לשגר את אבן הפינה על ידי שליח!"...

אדרבה. נסעו חברי ההנהלה לירושלים והאבן עמם, וכמובן גם צלם. הניחו את האבן על שולחן רבינו, שאמר: שמלבד הפסוק "אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה" לא ידוע לנו ממקור קדום על מנהג הנחת אבן הפינה.

מסר את האבן לידי השליח ומזגו "לחיים", ברך ב"ברכה והצלחה", והטקס תם.

שאל הנכד: "האם לצאת ברקידה?"

"נו נו", השיב רבינו, "איהר קענט טאנצן", אתם רשאים לרקוד! קמו ורקדו סביב השוחן, ורבינו כבר שקוע בתלמודו.

שאל המנהל את הנכד בלחישה: "אולי הריקוד מפריע לרב?"

וענה: "יכולים אתם לרקוע ולצרוח -

הוא לא כאן!"...

(קטעים מתוך הגדה של פסח 'ישא ברכה')

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

18-18-20-1800

או בטל' **073-7078388** * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

מרגיש

לבד?

אנחנו נקשיב לך!

הוא היה רופא שומר תורה ומצוות וירא שמים ואמר: "אם הרב שך אמר שזה עיניים של כלל ישראל, אני מפחד להתעסק עם העיניים האלה, אני לא רוצה לקחת סיכון

עובדות וסיפורים מהקודש פנימה אצל מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זי"ע

אברך מירושלים סיפר לי שכאשר למד בישיבה קטנה שלח מכתב לרבינו עם מספר שאלות בהלכה. לא שאלות דרמטיות... רבינו היה מקבל עשרות מכתבים ביום, ממוצע של שבעים מכתבים. כעבור מספר ימים מקבלת המכתב רבינו ראה בבית הכנסת לדרמן את דודו של הבחור כותב המכתב, הוא ניגש אליו ואמר לו: "תגייד לאח שלך שהבן שלו כותב יפה". אני לא מדבר על עצם הפרגון ועל כך שהכותב סיפר שאלו לא היו שאלות דרמטיות, אלא הזיכרון של רבינו גם בנושא זה שכביכול אינו תורה, אלא בין אדם לחבירו. מידת בין אדם לחבירו אצל רבינו הייתה בדברים הכי קטנים. כל השנים היה רבינו מתייחס באופן מיוחד לכל מי שנוקק לעזרה וסיוע. על אף שהיה עושה זאת בקיצור זמן, אולם בזמן המועט שהקדיש לשם כך הוא נתן אותו בצורה המושלמת ואנשים הרגישו שהוא נותן להם ומחזקם יותר מכל דבר אחר.

לפני עשרות שנים רבינו זצוק"ל סבל מבעיה בעינו. בבית הבינו שהוא מתאמץ מאוד בקריאת הספרים ואינו רואה טוב. אחד מבני הבית שהיה מקורב גם למרן הגרא"מ שך זצוק"ל, הלך למרן הרב שך ואמר לו שרבינו לא רואה כל כך טוב ומתקשה בקריאת האותיות הקטנות בגיליון הש"ס של רבי עקיבא אייגר. אמר לו מרן הגרא"מ שך, למה אתם מתמהמהים, אתם יודעים שאם זה יהיה תלוי בו הוא לא ילך לשום רופא, יש רופא בירושלים ד"ר

סיפורים מאלפים ועובדות מהקודש פנימה על תורתו והתמדתו של מרן הגר"ח קנייבסקי זי"ע ועל חסדיו ורחמיו על כל אחד מישראל, כפי שסיפר אותם נכדו ונאמן ביתו הרב יעקב ישראל קנייבסקי שליט"א:

לאבי מורי היו סדרי לימוד קבועים עם רבינו מדי יום, בהם לימוד של שני דפים ש"ס בבלי. הלימוד היה בשעות לא שעות, לפעמים כשהנץ היה מוקדם או שרבינו לא ישן בלילה. בזמנים כאלה שרבינו למד ללא הפוגה ולאחר שאף לא ישן בלילה, אם היה נרדם לפתע תוך כדי לימודו לארבע או חמש דקות, כשהיה מתעורר מהמנוחה המשיך מיד באותה מילה בה אחד קודם לכן. מעולם לא היה צריך לחפש היכן הפסיק את לימודו או לחזור לריכוז העצום שהיה שקוע בו קודם. כל כך היה שקוע בתוך הלימוד שגם אם נרדם למספר רגעים המשיך באותה שקיעות עצומה.

אדם שזכה שנים רבות לשמש את רבינו והיה קרוב אליו מאוד, הגיע יום אחד עם בקשה חריגה לרבינו: יש בביתו קן והוא מבקש שרבינו יגיע לביתו לעשות שילוח הקן. רבינו אמר לו, "אין לי זמן, אני רוצה ללמוד, וחבל לי על הזמן". אותו מקורב גר בבני ברק, לא במקום רחוק. ברוב רצונו העיז פניו ושאל את רבינו: ראיתי לפני תקופה יהודי שהציע לרבינו לעשות שילוח הקן בביתו ורבינו הלך אליו, מדוע נגרע חלקי. רבינו שתק מעט ולאחר מכן אמר לו: "אצל אותו יהודי היה גם חשבון של חסד, ולכן הלכתי אליו". רואים עד כמה אצל רבינו היה הכל מדוקדק ועד כמה היה חשוב לו בין אדם לחבירו, עד כדי כך שכאשר היה חשבון של חסד גם הייתה אצלו הכרעה בעניין הזה לבטל לשם כך.

כולם יודעים שרבינו אהב מאוד מאוד ללמוד, ולמרות זאת לעיתים סגר כביכול את הגמרא בשביל כלל ישראל. לא רק עבור קבילות קהל בכמות היסטורית, אלא גם במענה להמוני פונים במכתבים, למרות שהיו לו עומסים בסדרי לימודיו וספרים לחבר.

זילברמן - הוא היה רופא שאף טיפל במרן הגרא"מ שך - אני מכיר אותו, תלכו אליו ויטפל בו.

הוסיף מרן הגרא"מ שך זצוק"ל: "תגידו לו שידע שזה העיניים של כלל ישראל ולכן שיטפל בו בכל הרצינות".

לקחו את רבינו לד"ר זילברמן, הוא אמר שלדעתו זו בעיה של קטרקט וצריך להזמין ניתוח.

הוא היה רופא שומר תורה ומצוות וירא שמים ואמר: "אם הרב שך אמר שזה עיניים של כלל ישראל, אני מפחד להתעסק עם העיניים האלה, אי לא רוצה לקחת סיכון. תלכו לד"ר בלומנטל בתל אביב, והוא יטפל ברב. תאמרו לו שאני חושב שזה ענין של ניתוח".

נסעו לתל אביב, הגיעו אל הרופא ולאחר בדיקה אמר, גם לדעתו זה ענין של קטרקט וצריך לעשות ניתוח.

חזרו למרן הרב שך וסיפרו לו את הדברים. אמר מרן זצוק"ל, "בסדר, אבל נתחיל עם עין אחת, לא לעשות ניתוח לשתי העיניים בבת אחת".

הוסיף מרן זצוק"ל וביקש: "כשמתחיל הניתוח תתקשרו אליי שאני יוכל להתפלל, אגיד תהילים".

באותם זמנים לא היו טלפונים כמו היום, ועם תחילת הניתוח עדכנו את מרן דרך טלפון של הרופא ומרן אמר תהילים להצלחת הניתוח. לאחר הניתוח אמר הרופא שצריך לחבוש את העין ושיבוא למחרת להוריד את התחבושת.

למחרת באו לקחת את רבינו לרופא, רבינו ישב כבר באוטו ופתאום אמר למי שהתלווה אליו: "עלה למעלה להביא לי גמרא מהבית".

שאל המלווה, איזה גמרא?

אמר רבינו, "שיהיה ברכות".

רצו למעלה במהירות, לא רצו להפסיד את התורה לרופא והביאו לרבינו גמרא ברכות.

כשהגיעו אל הרופא אמר הרופא לרבינו, עכשיו נוריד את התחבושת ונראה איך הרב רואה.

מיד אמר רבינו, "תביאו קודם את הגמרא", רבינו לקח את הגמרא, פתח את הגמרא ושם אותה גבוה מול עיניו. כשהוריד את התחבושת מהעין, מיד החל רבינו לקרוא את הגמרא.

לאחר מכן הסביר רבינו, "אתם יודעים למה עשיתי את זה? רציתי שהדבר הראשון שהעיניים שלי יראו זה גמרא. מיד כשורידו לי את התחבושת, שהעיניים שלי יראו גמרא".

רבינו למד עוד קצת מהגמרא ומאוד שמח שרואה טוב, ואמר

לעשות ניתוח גם על העין השנייה.

כשיצאו מהרופא, שאל הרופא את בני המשפחה, "אתם בטוחים שהרב הצליח לפני הניתוח ללמוד ולקרוא מתוך הספרים?"

אמרו, "ודאי, כל היום הרב לומד מתוך הספרים!"

אמר הרופא, לפי מה שאני רואה, הוא לא ראה כלל בעיניים, תדעו לכם שתקופה ארוכה הוא למד הכל בעל פה!"

לאחר הניתוח ביקש רבינו לנסוע למרן הגרא"מ שך. מרן זצוק"ל קיבל את רבינו זצוק"ל בשמחה רבה, ורבינו אמר לו יישר כח על התפילות ועל הכל.

למחרת ביקש רבינו לנסוע גם לחמיו, מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שגם היה לחוץ מהניתוח. נכנסו לחדרו של מרן, ומיד כשנכנסו שאל בידיש מרן הרב אלישיב, איך היה הניתוח על העיניים?

רבינו אמר, ב"ה בסדר, ומיד התחילו לדבר בלימוד על שאלה שנשאלה על ידם וכך המשיכו חצי שעה לדבר בלימוד, לא על הניתוח ולא שום עניין אחר. רק לאחר עיון מעמיק וליבון העניין נפרדו גדולי עולם אלו, ורבינו חזר לבני ברק.

בחור צעיר, בן לאחד המתפללים הוותיקים בבית הכנסת לדרמן שרבינו הכירו, למד בישיבה בצפת.

באחת ההזדמנויות כשרבינו הגיע לצפת, סיכמו שרבינו יביא עימו לצפת שקית מהורי הבחור עבור בנם שבישיבה.

כשרבינו הגיע לצפת, הבחור נכנס לרכב, ורבינו בדיוק נרדם לכמה רגעים בעודו לומד את הגמרא. הבחור המתין לרבינו באוטו, כשבינתיים הרכב המשיך מעט בנסיעה.

אחרי רחוב או שניים התעורר רבינו והפך דף או שני דפים בגמרא והמשיך ללמוד.

אותו בחור שאל את נהגו של רבינו, מה הפשט שרבינו הופך שני דפים, הרי ראיתי שבדיוק נרדם.

אמר לו נהגו של רבינו, אתה מלדרמן שואל כזאת שאלה? ... אתה לא יודע שרבינו גם כשהוא נרדם הוא ממשיך הלאה ללמוד, גם כשהוא ישן הוא כל כך מרוכז בגמרא שלפעמים כשהוא מתעורר הוא הספיק דף או שניים במהלך השינה וממשיך הלאה בלימוד היכן שהגיע.

זה היה כח הריכוז העצום של רבינו אותו ראינו על כל צעד ושעל. (במה)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

בצעירותי נכנסתי פעם לחדר בישיבה בשעה 12 בלילה, היו שם ארבעה בחורים שהיום כולם מרביצי תורה. ואני רואה ארבעה בחורים רוקדים עם גרביים, שאלתי לכבוד מה הריקוד, והם אמרו: עבר עלינו יום מיוחד במינו בלימוד ובתפילה כמו שצריך, ולכן החלטנו לרקוד. שאלתי אותם 'למה כך, עם גרביים?!' וענו: כי יש מתחתינו קומה של בחורים שאולי ישנים, ואנחנו לא יכולים להיות מזיקים לעשות רעש ב-12 בלילה.

הגאון רבי אברהם יצחק קוק שליט"א ראש ישיבת מאור התלמוד על שמחת התורה

אני רוצה לספר סיפור שפורסם ברחובות. הגאון רבי זבולון גרו זצוק"ל סיפר על התקופה שהיה צעיר בסלבודקא: 'יצאתי מבית המדרש, פוגש אותי מרן הסבא מסלבודקא זצוק"ל, והיתה לי אימה ופחד, הוא פוגש אותי ואומר לי, 'אתה צדיק - אבל אתה נראה כמו רשע'... נהייתי עוד יותר נבוך. אמרתי אני לא יודע למה אני צדיק, ועוד יותר אני לא יודע למה אני נראה כמו רשע.

בסלבודקא חינכו שחושבים, אמר לי מרן הסבא 'תחשוב! שלושה ימים, כל רגע של פנאי שהיה לי ביום ובלילה חשבת רק על זה. אחרי שלושה ימים באתי, ושאלני מרן הסבא - חשבת? אמרתי לו כן. מה התשובה? והשבתי - לא יודע. אמר לי מרן הסבא, אז אפשר לדבר איתך. אתה יודע למה אתה צדיק? כי ישבת ולמדת ארבע שעות תורת ד', משה קיבל תורה מסיני ומסרה, ואתה לומד ארבע שעות אז אתה לא צדיק?!

שאלתי - אז למה אני נראה כמו רשע? ענה לי הסבא: כי מי שהוא צדיק אז רואים על הפנים שלו שהוא כל כך מאושר כמו בשמחת תורה או שמחת בית השואבה, שחפץ ממש לרקוד, ואתה לא נראה כך, אולי אתה רוצה לחפש תזמורת?... תדע לך שמי שזה לא ניכר עליו, נראה כמו רשע, ח"ו!

וסיים הגר"ז, 'כשאמר לי זאת, זה נכנס בי כארס של עכנאי, ומאז אני לא יכול שלא לשמוח בשעה שאני לומד'. ומי ששמע שיעור או ד"ת של רבי זבולון, זה היה ממש אש להבה וכולו ריתחא דאורייתא. כשהכל מהדברים הללו. זאת אומרת שגם בדרגה הכי נמוכה, לדעתו, יש לו עם מה לרקוד ויש לו עם מה לשמוח ומזה שיתחיל.

בצעירותי נכנסתי פעם לחדר בישיבה בשעה שתיים עשרה בלילה, היו שם ארבעה בחורים שהיום כולם מרביצי תורה. היה שקט בחוץ, נכנסתי ואני רואה ארבעה בחורים רוקדים עם גרביים, כשראוני,

הפסיקו לרקוד, שאלתי לכבוד מה הריקוד, והם אמרו: עבר עלינו יום מיוחד במינו בלימוד ובתפילה כמו שצריך, ולכן החלטנו לרקוד. שאלתי אותם 'למה כך, עם גרביים?!' וענו: כי אנחנו בקומה רביעית, יש מתחתינו קומה של בחורים שאולי ישנים, ואנחנו לא יכולים להיות מזיקים לעשות רעש ב-12 בלילה. אמרתי להם בהתפעלות 'את זה אני הפסקתי? תתחילו מחדש ואני יצטרף איתכם...' זה יכול להיות ריקוד בסוף היום, ובכל זמן אחר. אם בחור רוצה להרגיש רגש קדושה של תורה, שילמד, ויאמין באמונה שלימה שאם יש לו חיבור לתורה ולנותן התורה, זה קיים בו, וישמח עם כל מה שיש בו והוא יטפס עוד מדרגה עוד מדרגה, ומשם יש מהלך שלם של עליה.

(מתוך ועידת בני הישיבות שע"י האיחוד. מוסף שבת קודש אייר תשפ"ב)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

אחת השאלות שצריכות לעניין כל בחור ואברך, היא השאלה "איך מצליחים בלימוד". הרי כשבחור מגיע לישיבה, זה אבן היסוד להצלחתו בלימוד לאורך כל שנותיו, וכיום אפשר למצוא יהודים שיושבים באהלה של תורה ארבעים וחמישים שנה ויותר. וכל החמישים שנה הללו, הן מכח שנות הלימוד בישיבה, שאז הן השנים החזקות של ההתפתחות, וכל המשך החיים תלוי בשנים של הישיבה

הגאון רבי יעקב דב יונגר שליט"א משגיח רוחני בישיבת כנסת ישראל סלבדקה בעצות נפלאות להצלחה והתעלות בלימוד

נתאר לעצמנו שיהודי היה מפרסם שיש לו עצה שתגרום לאדם שיצליח לשבת וללמוד טוב בהתמדה כל היום. כמה היינו מוכנים לשלם בשביל זה? על אחת כמה וכמה כשמדובר באדם חשוב, תלמיד חכם מפורסם, שמפרסם שיש לו עצה כזו, ולא זו בלבד אלא שהוא מבטיח שהעצה תועיל, ושהעצה הזו היא "בדוקה ומנוסה", שאם אדם יעשה את העצה הזו הוא יצליח, זה הרי שווה כל הון שבעולם.

והנה, מרן הגר"ח מוולאז'ין זצוק"ל כותב שאם אדם יחליט שהוא מקבל עליו עול תורה, לפי קבלת העול כך הוא יצליח. אני כשראיתי דבר זה החלטתי: טוב מאד, יש לי עצה נפלאה וקלילה להצלחה בלימוד! קמתי בבוקר ואמרתי "אני מקבל עלי עול תורה" ... אך כמובן לא ראיתי את ההצלחה, כי העצה של מרן הגר"ח מוולאז'ין אינה 'להגיד' שמקבל עליו עול תורה, אלא באמת 'לקבל', להחליט החלטה ששום דבר לא יפריע לו.

לקבל על עצמו עול תורה אין הכוונה להגיד מילים בעלמא, אלא החלטה חזקה של האדם על כל פרטי הלימוד, שיגיע בזמן ולא יאחר, ושלא יפסיק מהלימוד וכו'. אם ההחלטה הזו תהיה אמיתית, אזי מבטיח מרן הגר"ח מוולאז'ין שיסירו ממנו את המפריעים, וכתב שזה בדוק ומנוסה.

אם קבלת התורה מתחדשת בכל זמן, ובכל אדם ואדם כפי מה שהוא מכין את עצמו, נמצא שקבלת התורה של כל אחד תלויה בהחלטה אמיתית וחזקה לקבל על עצמו עול תורה. ואם כן ייתכן שיהיו שני בחורים היושבים על ספסל אחד, שניהם מגיעים לסדר באותו זמן, אך אחד רץ לסדר ואחד הולך לאט, אחד מתחיל ללמוד מיד ואחד פותח במילתא דבדיחותא כמבואר בגמרא ומהדר בזה לרווחא דמילתא... הרי קבלת התורה של כל אחד מהם היא אחרת לגמרי.

קנייני תורה

אחת השאלות שצריכות לעניין כל בחור ואברך, היא השאלה "איך מצליחים בלימוד". הרי כשבחור מגיע לישיבה, זה אבן היסוד

להצלחתו בלימוד לאורך כל שנותיו, וכיום המנהג שגם אחרי החתונה ממשיכים ללמוד בכלל, כך שאפשר למצוא היום יהודים שיושבים באהלה של תורה ארבעים וחמישים שנה ויותר. וכל החמישים שנה הללו, הן מכח שנות הלימוד בישיבה, שאז הן השנים החזקות של ההתפתחות, וכל המשך החיים תלוי בשנים של הישיבה.

אם כן, כשבחור נכנס לישיבה, זו השאלה שצריכה להעסיק אותו ביותר: איך מצליחים בלימוד. כמובן כל אחד שואף להצליח, אבל אדם אינו יכול להכריח את עצמו להצליח, אלא הוא צריך לחפש את דרכי ההצלחה.

אצל רוב האנשים בעולם, התשובה המקובלת על השאלה "איך מצליחים בלימוד", היא: שאם בחור מגיע לישיבה ולומד בהתמדה, והוא בעל כשרון, מסתמא הוא יצליח. אבל האמת היא שהדבר אינו נכון בהכרח, ישנם הרבה בעלי כשרונות שאפשר לומר שהם הצליחו במידה מסויימת בשנות לימודיהם בישיבה, אבל אח"כ הם לא הצליחו.

כמו שהיה מספר מרן הגר"י אברמסקי זצוק"ל שהיו בחורים ששמם הטוב הלך לפנייהם בישיבה, הם היו בחורים שהיו במרכז הריתחא

מספרים על מרן הח"ח זצוק"ל שאשתו חיפשה אותו ולבסוף מצאה אותו שוכב על הרצפה, ושאלה אותו מה קרה, והרי לא תשעה באב היום? והשיב לה מרן הח"ח: יהודים שוכבים בבורות בחזית ואני אשכב במיטה!?

בחורים שהיו אומרים שלא צריכים. אבל מרן החזו"א כתב (קובץ אגרות ח"א סי' קפ"ב) "שאינן חכמה בעולמנו בלתי אם עברה לנו דרך נשמת חכם חי". לא שייך לקבל את התורה מבלי לקבל מרב. קבלת התורה הוא דבר מתמשך בכל דור ודור, כל יום ויום, כל סדר וסדר, כפי מה שאדם מכין את עצמו לקבל את התורה, כך הוא מקבל את התורה. נמצא א"כ שצריך להכניס לחשבון ההכנה לקבלת התורה, לא רק את ההתמדה שהיא כמובן הכרחית, אלא גם את קנייני התורה.

וכדברי מרן החזו"א (ח"א סי' ד') "וכל המוסיף בקניינים שהתורה נקנית בהם, מוסיף ידיעה יותר ברורה וטועם נעימות הצפונות וכו'". וכל המרבה בקנייני התורה מרבה תורה".

(מתוך מוסף שבת קודש ה' אייר תשפ"ב)

דאורייתא בישיבה, אבל לאחר נישואיהם כשעזבו את הישיבה וכבר לא היה להם את כל זה, הם לא החזיקו מעמד, ולא נשארו באהלה של תורה. אבל ההצלחה האמיתית היא, כשיש לאדם קשר אמיתי ללימוד, כשיש לו קשר עמוק ללימוד, אז הוא מצליח. נמצא א"כ שהשאלה העיקרית היא: איך משיגים קשר אמיתי ועמוק עם הלימוד.

וצריך לדעת, שסוד ההצלחה האמיתי למי שרוצה לקנות את התורה, זהו על ידי קנייני התורה, חז"ל אומרים (אבות פ"ו מ"ו) שהתורה נקנית במ"ח דברים, והרבה מאותם קנייני התורה אינם נראים בהשקפה ראשונה דברים שיש להם שייכות כלל לתורה, כדי להצליח בלימוד צריכים מלבד הכישרון וההתמדה - גם תכונות ומידות, לדוגמא עדינות, צניעות וכדו'.

מרן החזו"א כתב (קוץ אגרות ח"א סי' ב') "ועל כול הקניינים, שאם לא עשה קניין לא קנה". מי שלא עושה קניין לא קונה.

לצערנו הענין הזה של 'קנייני תורה' פחות מצוי אצל בני התורה היום, נשכח מאיתנו, שמלבד ההשקעה וההתמדה בלימוד, יש צורך גם בקנייני תורה. ניקח לדוגמא את הקניין של נושא בעול עם חברו, נתאר לעצמנו שבחור שומע איזה ניגון שמח, ופתאום באה לפניו ידיעה שבהפצצות שהיו נהרגו כמה יהודים, האם הוא ימשיך לשמוע את הניגון? אם יש לו קצת לב, מיד הוא יפסיק משמיעת הניגון, איך אפשר לשמוע ניגונים כאשר שומעים שהשני מת רח"ל?!

מספרים על מרן הח"ח זצוק"ל שאשתו חיפשה אותו ולבסוף מצאה אותו שוכב על הרצפה, ושאלה אותו מה קרה, והרי לא תשעה באב היום? והשיב לה מרן הח"ח: יהודים שוכבים בבורות בחזית ואני אשכב במיטה!?! היה זה בזמן המלחמה כאשר חיילים יהודיים נלחמו בחזית, ומרן הח"ח נשא בעול והשתתף בצערם. זהו העניין של נושא בעול עם חברו, שהוא אחד הקניינים המוכרחים לקנות את התורה.

דוגמא נוספת לכך היא הצורך לקבל מרב, אחד הקניינים המובאים במשנה שם הוא "הלומד מפי רבו". יש כאלו הסוברים שצריך לקבל את הלימוד מרב זה לרווחא דמילתא. אם היינו עושים משאל בין הבחורים האם לדעתם צריכים שיעורים, בלי ספק שהיו כמה

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיסודו של אייזיק אייזיק ויצחק
הישיבה

הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן זצ"ל, משגיח ישיבת 'קול תורה', היה רגיל לספר לתלמידיו, כי פעם הלך בשביל צר שהיתה בו יכולת מעבר לאדם אחד בלבד, ובאמצע המבוי הארוך הוא נתקל באדם שהגיע מהצד השני וגרר אחריו עגלה כבדה, וכך הם נעצרו זה מול זה. אותו אדם נאנח ואמר למשגיח: "אתם רואים איך נראים החיים שלי?"

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

באחד הימים כאשר הגיע רבי שמואל לשיבה, התייצבנו בפתח כדי להקביל את פניו, רצינו לשוחח עימו על הסוגיא הנלמדת. לפתע חלף במקום בוגר השיבה, אברך תלמיד חכם וכן עליה, אשר בשנים עברו היו לו קשרים טובים עם רבי שמואל, וכיום נמנה על חשובי מרביצי התורה.

רבי שמואל קלט אותו בזוית העין וקיבל אותו בפנים קורנות מאושר: "שלום עליכם! מה שלומכם? מה מעשיכם? היכן אתם נמצאים היום?", והאברך השיב: "אני נמצא ברוך השם בכולל ועוסק כעת בסוגיא פלונית..."

"הא!" הגיב רבי שמואל בסיפוק ובשמחה, והוסיף לומר בהבהרה ליטאית מובהקת כדרכו: "אם כדבריתם שאתם לומדים בכולל וממשיכים הלאה לעשות 'שטייגען' הרי שאתם בבחינת הַלֵךְ! [הולך!]"

התלמיד העמיד פנים משתוממות כלא מבין את פשר הדברים, ורבי שמואל התקרב אליו והסביר לו בנעימות כממתיק סוד:

התורה אומרת: "אם בַּחֲקֵתִי תִלְכּוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם", מפרש רש"י מ'תורת כהנים': "אם בחקתי תלכו - יכול זה קיום המצות? כשהוא אומר 'ואת מצותי תשמרו', הרי קיום המצות אמור. הא מה אני מקיים 'אם בחקתי תלכו'? שתהיו עמלים בתורה". וכולם תמהים; היכן רמוז כאן על עמל התורה? נכון שהמילה

לפני עשרות שנים כשלמדתי בישיבת פוניבז' בבני-ברק, זכיתי להתחמם כנגד אורו של ראש הישיבה, מרן הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל, ובתוך אלפי התלמידים להתענג מזיוו, משפעת סגולתו ויקרת חכמתו.

אמרתי לא אחת, כי רבי שמואל היה יחיד בדורו ביכולותיו המופלאות להטעים את נועם צוף מתיקות התורה הקדושה על תלמידיו; החן המיוחד שהוצק בשפתותיו, גינוני האצילות שהיו טבועים בהליכותיו, חדות המחשבה וכח הבהירות העצומה שניחן בו, בין שאר מעלותיו הגדולות, גרמו לתלמידים לאהוב אותו אהבת אמת, אהבת עולם, וכך גם השפעתו עליהם היתה ללא שיעור.

כל מי שדרך אי פעם על מפתן היכל ישיבת פוניבז', בחיי חיותו של רבי שמואל, ודאי נוכח במראה המופלא שחזר על עצמו מידי יום ויום: איך שרבי שמואל עולה במתינות אופיינית את גבעת השיבה, מטפס במהירות את גרמי המדרגות עד ההיכל כשכולו שקוע במחשבות, ועוד קודם שהספיק לתפוס נשימה מעמל הדרך, או להוריד את המגבעת מעל ראשו, כבר כתרו אותו עשרות תלמידים כגורן עגולה כשחבילי קושיות בידיהם, וביקשו להחכים מפיו; בקושיא קשה כברזל, בתשובה הגונה, בסברא מוצלחת, בפירכה עזה... המראה כלשעצמו היה מעמד נורא הוד של כבוד התורה וחכמיה, שעורר קנאת סופרים וחדוות התורה ומתיקותה.

רבי שמואל הרגיש אושר עילאי להאציל מהודו על תלמידיו, ואילו התלמידים חשו במחיצתו 'גאוות יחידה'. ההרמוניה המושלמת הזאת הביאה לקשר אמיתי, יוצא דופן בכל קנה מידה, במושגי רב ותלמיד.

רבים ודאי זוכרים את הספדו המרטיט של מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל, כשעמד לפני מיטתו של רבי שמואל וקולו נשנק מבכי: "רוכב ערבות אמנם שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק, נפש במושג עליון, אולם רבי שמואל עצמו במסתרים תבכה נפשו כביכול, על היתומים הרבים שהשאיר, אלפי תלמידיו שהקיפו אותו מיד עם היכנסו לשיבה, ונשא ונתנו עימו בדברי תורה..."

זהו משפט מאלף המבטא עד היכן הגיע עומק הקשר ויחסי האהבה בין רבי שמואל לתלמידיו, ובין התלמידים לרבם.

את כל זה אני אומר כהקדמה, לדבר מה שברצוני לספר:

'בחוקותי' מורה כי הכוונה על לימוד התורה, אבל היכן נרמז עמל התורה?

הפשט הוא, אמר רבי שמואל, ודאי אדם העוסק במצוות כל ימיו יהיה לו מקום חשוב בגן עדן, הלוא הוא צובר לעצמו זכויות בלי סוף, ושכר כל מצוה ומצוה שעושה לא ישווה שום שכר בעולם לשכרה. אבל עדיין לא שייך להגדירו בבחינת 'הולך', כי לא ניתן לומר שהשתנה דבר באדם עצמו וכי נהפך למשהו אחר.

מה שאין כן העמל בתורה הולך מחיל אל חיל כל העת, כל יגיעה בתורה מעלה, מרוממת ומשנה אותו לחלוטין, והופכת אותו למציאות אחרת, עד שמפעם לפעם ניתן לחוש כי פנים חדשות ממש באו לכאן. כי העמילות בתורה מוציאה את כוחותיו של האדם אל הפועל, וכך הוא הולך ומתקדם הלאה.

"זאת היתה כוונתי", הטעים רבי שמואל לתלמידו, "כשאמרתי לך שאתה בבחינת 'הולך'. אברך כמון שבחר לנטוש מנעמי תבל, וזוכה לשבת וללמוד בכלל בשקידה, הרי אתה בבחינת 'הולך'! אתה מתקדם ומתעלה כל העת!"

משיחת חולין זו של תלמיד חכם, זכינו כאן להסבר נפלא בעומק דברי רש"י, מה הכריחו לפרש: "אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה". כי בהכרח רק על ידי העמלות בתורה, זוכים להיות בבחינת 'תלכו', להתעלות מעלה אחר מעלה!

ההצלחה בעסק התורה

ההצלחה בעסק התורה תלויה בעמל התורה. ככל שמתייגעים ומתאמצים יותר, כך מגיעים רחוק יותר.

רבים ודאי זוכרים את הספדו של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, בבית הכנסת 'לדרמן' בבני-ברק, בכינוס זכרון לידיד נעוריו, הגאון רבי משה סולוביצ'יק זצ"ל, ראש ישיבת לוצרן בשוויץ, גאון וצדיק שהזריח מהודו ותורתו בכל רחבי אירופה, ואחד מקברניטיה התורניים הדגולים.

בדבריו הזכיר הרב שטיינמן נקודה זו:

"טבע האדם שכאשר הוא מתבקש לעשות דבר מסוים, ויש לו אפשרות לעשותה בדרך הקלה או בדרך הקשה, בדרך כלל הוא יחפש את הדרך הקלה ולא את הקשה. כך זה בכל הענינים וגם בלימוד התורה; אם תהיה לאדם אפשרות קלה יותר או קשה יותר לעמול על סוגיא, הוא יחפוץ בדרך הקלה.

"אמנם על הנפטר", העיד הרב שטיינמן, "אני יודע בודאות שהוא תמיד חיפש דוקא את העמל, דוקא את הקושי. פעם הוא אמר לי כן במפורש, שהיכן שעמוק, היכן שקשה, שם הוא מחפש... וזה פרט

חשוב שהיה אצלו, הוא לא חיפש קל, אלא חיפש לעמול הן בתורה והן בשאר דברים, בבין אדם למקום ובבין אדם לחבירו. היכן שהיה קשה דוקא שם הוא בחר, ולא חיפש להיפטר מקושי ועמל".

מעלה זו היתה אצל- רבי משה, ובזה ראה הרב שטיינמן את עיקר שבחו וגדלותו, שלא חיפש לחיות חיים קלים אלא רק לעמול והתייגע, לנצח את יצרו ולכבוש את טבעו.

בספר הנפלא 'פרי גידולים' מובא, כי הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן זצ"ל, משיגה ישיבת 'קול תורה', היה רגיל לספר לתלמידיו, כי פעם הלך בשביל צר שהיתה בו יכולת מעבר לאדם אחד בלבד, ובאמצע המבוי הארוך הוא נתקל באדם שהגיע מהצד השני וגרר אחריו עגלה כבדה, וכך הם נעצרו זה מול זה.

אותו אדם נאנח ואמר למשיגה: "אתם רואים איך נראים החיים שלי? בדיוק כך, מלאי קושי וסבל!". "מה אתם חושבים שעניתי לו?", שאל רבי גדליה את תלמידו בנימה תקיפה, "עניתי לו את האמת הברורה: מה לך להיות נאנח? וכי אינך יודע ש'אדם לעמל יולד'? הרי זוהי המציאות של כל אדם בעולמו! וכי חושב אתה שבעולם הזה החיים הם קלים?! הכל הולך כמו שרוצים..."

אותו אדם הגיב, כי דוקא המילים האלו העמידו אותו במקומו, ונסכו בו כוחות להתמודד עם נסיונותיו.

רבי גדליה היה חוזר ומשנן באוזני תלמידיו אין ספור פעמים:

"אדם לעמל יולד!" מי שמחפש חיים קלים הוא מוכרח לעשות שינוי חשיבה, כדי שלא יאלץ להעביר את חייו בסבל ומרורות. החיים כאן אינם קלים, הם מלאי אתגרים ונסיונות, ובדיוק לשם כך באנו לכאן, להתמודד איתן. אלא שישנה בחירה ביד האדם כיצד לנתב את הקושי לאיזה כיוון שיחפץ, אם לעמל מלאכה, אם לעמל שיחה, או לעמלה של תורה, אשרי מי שמשקיע את יגיעו ועמלו בתורה, אז העמל עצמו נעשה לו נעים וערב במשך דרכו.

עלינו להפנים ולדעת, כי אין עצה אחרת לגדול ולצמוח תלמיד חכם זולת מי שמשקיע את כוחותיו לעמול ולהתייגע בתורה.

המגן היחידי והתריס נגד היצר הרע הוא עסק התורה מתוך עמל ומתוך יגיעה. כך חז"ל אומרים: "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין" (קידושין ל, ב). כאשר אדם מייגע את מוחו וטורדו בדברי תורה; בקושיא, בתירוץ, בסברא, בשינון משנה והלכה, בהכרח הוא נשמר מיצר הרע, כי ההרהורים הקדושים הללו מצילתו מן החטא ומהרהורי עבירה. אך ברגע שמפנה האדם את מוחו מדברי תורה וליבו נעשה פנוי מן החכמה הוא נטרד בדברים אחרים, ומשכך אין ערובה שיצליח לגבור על יצרו. "אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו".

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מרחב של 'מקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

מרדכי התיישב על סלע מזדמן ופרץ בבכי נורא ללא יכולת להירגע, אבל לאחר כמה ניסיונות של הרגעה ודיבורים קצרים שהכל יהיה בסדר החלטתי להתרכז במאמצים לצאת מכאן כמה שיותר מהר, את מראה הבכי ההיסטרי שובר הלב של מרדכי ואת המחשבות שבאו בעקבותיו שמרתי להזדמנות אחרת שלא איחרה לבוא

נתאר לעצמנו סיפור חיים כזה של רבי עקיבא שמתרחש בימינו....

מאת: הרב ישראל היימן

נתאר לעצמנו סיפור חיים כזה של רבי עקיבא שמתרחש בימינו....
כותרות העיתונים היו זועקות, כתבות שער בכל מגזין המכבד את עצמו ואת קוראיו, שלל ראינות עם תלמידים מקורבים נכדים ושאר באי הבית היו מתגלגלים להם בכל מקום אפשרי.
סיפור הרואי שכזה, על איש פשוט נניח נהג מונית (רועה צאן...) שהפך להיות מרן רשכבה"ג מאור הגולה וכו', זהו סיפור מכוון ששובה כל לב בעוצמתו של האיש ואלפי תלמידיו, האיש שחורבן ותקומה מהווים את מסכת חייו לכל אורכם, האיש שזכה לחזות נכוחה בכל חורבן את התקומה עד רגע חייו האחרון בו הוא קורא קריאת שמע ומקדש את שם ה' הגדול והנורא מתוך ייסורים ויוצאת נשמתו בטהרה גמורה.

בימים אלו סיימנו את ימי ספירת העומר שבו התאבלנו על תלמידי רבי עקיבא.

שומא עלינו לחקור את היסודות עליהם העמיד רבי עקיבא את חייו וללמוד מקצות דרכי התנא הקדוש והנורא הזה.

לפני ימים מספר עמדתי בטבורה של חנות קטנה בסמטאותיה העמוסות של גאולה בירושלים.

עמדתי שם כשעודני מתלבט בין שתי חברות המציעות לי את אותו המוצר במחיר ובאיכות שונים, ממהר להמשיך את מגוון המטלות שהתרוצצו לי בערבוביה בין תאי המוח.

ואז ראיתי אותו....

לבוש בכובע וחליפה מריץ לפניו עגלה בתוכה תינוק ושני ילדים מלווים אותו בחינייות, היי... הוא נראה אברך שתורתו אומנותו לכל דבר, אני מתפלא.

בחנתי אותו שוב בתימהון, זה הוא? אולי אני מתבלבל? אולי זה מישהו דומה?

לא! זה בוודאות הוא, מרדכי!! קראתי אחריו, הוא הסתובב באחת.

עכשיו כבר ידעתי, זה אכן הוא, בבת אחת חזרתי כמעט עשרים שנה לאחור.

זה היה בקעמפ של הישיבה, אני לא זוכר אם בסוף שיעור א או בסוף ש"ב, אבל את הטיול ההוא בנחל עמוד שבאותה שנה היה צחיח

לחלוטין אני לא אשכח לעולם.

למרדכי נגמרו המים כבר באמצע המסלול והוא נצמד אלי פרפקציוניסט שכמוני ואל מה שנשאר מחמש הליטרים איתם נסחבתי כל המסלול המייגע, שיחה נעימה נקשרה בינינו מה שהוביל את שנינו להתעכב ולשכוח את עצמנו אי שם בין הרי מירון כשכל הקבוצה עוברת על פנינו אט אט ואנו נותרים לנו לבדנו בחום של שלהי אב למרגלות הרי מירון בלי לשים לב שהקבוצה כולה עוברת על פנינו מסיימת את המסלול ומתארגנת ליציאה לקראת האטרקציה הבאה לאותו היום.

רק כשנותרו לנו רק טיפות בודדות של מים התעוררנו מהבועה בה הילכנו בשעה וחצי האחרונות וגילינו את מצבינו הביש.

טלפונים ניידים לא היו אז לכל צורב והפחד להישאר כאן בלילה או גרוע מכך היה מוחשי ממש, ובעוד אני מנסה בצורה ריאליט לחפש נקודת ציון מוכרת מטיילים נוספים או כל דבר שהוא שיעזור לנו תוך חישוב מהיר של השעות שנותרו לנו לפעולה עד השקיעה, מרדכי התיישב על סלע מזדמן ופרץ בבכי נורא ללא יכולת להירגע, אבל לאחר כמה ניסיונות של הרגעה ודיבורים קצרים שהכל יהיה בסדר החלטתי להתעלם כרגע מהקטע המביך הזה ולהתרכז במאמצים לצאת מכאן כמה שיותר מהר.

אתה מבין, ממשיך המשגיה, למדת כמה שנים ואתה לא רואה כלום, אתה צודק שאתה לא רואה, אבל כבר היה מישהו לפניך שכן ראה את הסוף וגילה לך את הסוד

מתיש ומלא מטלות והספקים.

מרדכי, זה אתה? ידי לחצה את ידו בעוצמה.
כן, זה אני, ענה, מה שלומך? שאל בטבעיות?
אני בסדר, ואתה?

מרדכי הסתכל עלי, וכנראה שאת עיני המתעגלות בתדהמה ואת הפליאה על כל שאר פני גם עיוור מלידה היה יכול לקרוא, ומרדכי במקום לענות שאל, אתה בטח מתפלל לראות אותי בן תורה, היית בטוח שתראה אותי בצורה קצת אחרת.... הא?
אל מול הסומק שפרח שעכשיו צבע את לחיי המשיך מרדכי, שתדע לך שזה לא היה רחוק משם, הייתי באותו זמן באמת קרוב מאוד לייאוש מוחלט מעצמי ומהלימוד על כל המשתמע מכך, אבל כיון שאתה יודע את כל הסיפור, המשיך מרדכי בטבעיות מהמקום בו הפסקנו לפני איזה שמונה עשרה שנה, אני אספר לך בדיוק מה היה.

המשגיה, שאין לי מושג אם עדכנת אותו או לא על מה שהיה בינינו התקשר אלי בג' אלול ושיחק באופן מושלם את המופתע האולטימטיבי וכשהוא שמע את הרקע ואת הייאוש האמיתי שבצבץ בין בתרי קולי השבור הוא ביקש ממני להקשיב רק כמה דקות ואח"כ הוא משחרר אותי לרצוני וללא כל הקפדה מצידו.

הוא התחיל לספר לי את הסיפור המפורסם על רבי עקיבא וטיפות המים, הוא האריך לתאר את רבי עקיבא שיושב בגיל ארבעים עם ילדי החיידר ולומד את הא' ב' ומתקדם לו לאיטו בגילו המבוגר בשלבי הלימוד עם ילדים שיכולים להיות הבנים שלו ואולי הנכדים שלו, הוא המשיך ותיאר את טיפות המים המטפטפות אל האבן וממיסות אותה בשקדנות טיפה אחר טיפה לאורך שנים רבות עד שהם יוצרות חור באבן הקשה, ושנייה לפני שהטחתי בו שבשביל לשמוע סיפורי חיידר מוכרים הוא לא צריך לטרוח להתקשר אלי אלא הוא יכול לעשות את זה על מדרגות ארון הקודש אצל מי

בחמלת ה' עלינו חצי שעה לאחמ"כ עברו לא רחוק משם קבוצת מטיילים נוספת שסיפקו לנו מים וטלפון ליצירת קשר והכי חשוב הואילו בטובם להתחסד איתנו ולקחת אותנו ברכבם עד לחבירה אל האוטובוס של הקעמפ, את מראה הבכי ההיסטרי שובר הלב של מרדכי ואת המחשבות שבאו בעקבותיו שמרתי להזדמנות אחרת שלא איחרה לבוא.

מנגל על גדות בריכה בשעות הקטנות של הלילה היוו בהחלט סביבת עבודה טובה לברר את העניין המעיק, איך בחור רגיל, ישיבע' בחור לכל דבר וענין מתפרק בכזו צורה מלהישאר תקוע בנחל עמוד, מקסימום היו מחלצים אותנו עם מסוק כמו בכל הסיפורים המעניינים והיינו נהפכים לגיבורי היום, מה קרה לך שמה? שאלתי אותו בהתענינות.

תראה, מרדכי נהיה רציני באחת, אתה כבר ראית מה שראית אז אולי זה סימן משמים שאני צריך לספר לך, אבל זה יהיה רק אם תבטיח לי שאתה לא מספר כלום לאף אחד.
מקובל עלי עניתי כמובן.

אז ככה, המשיך מרדכי, לפני נחל עמוד אצל ר' שימע'ן דיברתי עם הקדוש ברוך הוא בדמעות וסיפרתי לו ולר' שמעון על הייאוש שלי, שום דבר לא הולך לי!! בעיקר לא בלימוד, אני לא יודע אם אתה שמת לב אבל אנחנו אוחזים באמצע ישיבה גדולה ואפילו ללמוד דף גמרא גפ"ת בלי עזרים חיצוניים אני לא יודע, אני מיואש לגמרי, ובמסלול שמה כשנתקענו חשבתי מיד שזה אולי העונש על שדיברתי ככה עם ה', על עצמי, הוא המשיך לתדהמת, לא איכפת לי כ"כ אבל עליך בכיתי מה אתה אשם שדיברת איתי בדיוק כשה' החליט להעניש אותי...!

אם שד כחול עם כנפיים ירוקות היה עולה ממימי הבריכה ומדגדג את קצות רגלי היחפות הייתי פחות מופתע ממה ששמעתי עכשיו, כיוון החשיבה של ידידי אליו נחשפתי בדקה האחרונה הדהים אותי לחלוטין, תן לי רק להבין, אמרתי, אני לא מנסה 'לחפור' לך, אבל מה מביא אותך להחלטה הגאונית הזו בלי להתייעץ ובלי לדבר עם אף אחד? מיואש לא איכפת לי על עצמי? מאיפה זה מגיע?

עוזב, פניו של מרדכי התכרכמו עוד יותר, אני לא הולך לבזות את עצמי ככה מול אף משגיה או אף חבר, אתה כבר ראית אל תגלה לאף אחד וזהו, אני כבר יסתדר.

שניה אחרי שהוא התחיל להתרחק ממני מרדכי הסתובב בחזרה וזרק לי עוד משפט מזעזע, אני לא יודע איך אני מתחיל את זמן אלול הקרוב, אין לי מושג אם יש לי כח לחזור לישיבה בכלל במצב הזה, נראה כבר.

הלם!!!

לא האמנתי שזה יכול להיות, בחור טוב ורגיל, קצת קושי, חוסר סיפוק, ואלו המסקנות שלו....
הסתובבתי משם ללא אומר ודברים.

בימים הראשונים של זמן אלול, מרדכי אכן לא הגיע לישיבה, אחר כך נודע לכולם שהוא עבר לישיבה אחרת ומאז לא פגשתי אותו עד לרגע זה בטבורה של גאולה הירושלמית באמצעו של יום סידורים

"אני הכרתי את ר' יהודה לייב רובין, מתחנת האוטובוס ועד לפני יומיים לא ידעתי מה שמו. ידעתי רק שהוא מתגורר בבית שמש ולומד בירושלים. כשראיתי את דמויותיהם של הנספים באסון הנורא שהתרחש בליל הבלהות במירון, כאב ליבי כמו כל יהודי. עברתי על הדמויות ועל השמות. ואז ראיתי אותו"

על מחיה הנפשות מתחנת האוטובוס והיכולת המופלאה שלנו להחיות מתים ולהציל נפשות, בכוחה של מילת עידוד ומחמאה

מאת: יקותיאל יהודה גנזל

באותו רגע חשך עלי עולמי. אבל יחיד נפל עלי. אני מרגיש אובדן עמוק. אובדן על האיש שאת זהותו לא הכרתי אבל מחיוכו הלבבי קיבלתי חיים חדשים".

אתם מעריכים מישהו? ספרו לו!

הסיפור הזה מחייב את כולנו:

לעולם לא נוכל לדעת עד היכן מגיע כוחה של מילה טובה! מילה טובה יכולה להציל נפשות. "מחיה מתים במאמרו", אמר הרה"ק ה'בית אברהם' מסלונים זי"ע: "על ידי מילה טובה אפשר להחיות מתים". וכולנו גם מכירים סיפורים מטלטלים על אנשים שהעניקו לחבריהם, או אפילו לסתם אנשים, מילה טובה, ובכך החיו נפשות.

כעת, במסגרת 'נהגו כבוד', כמה עוצמה תהיה אם נקבל על עצמנו לדקדק במידה טובה ועילאית זו: להאיר פנים. לחייך ולעודד. לפרגן לזולת דברי שבח והערכה.

איך אמר לי פעם אברך יוקד?

"קיבלתי על עצמי קבלה קטנה. בכל פעם שאני עובר ליד מישהו וחולפת לי בראש מחשבה מחמיאה עליו. אני אומר לו את זה. אם אני נכנס לבית-המדרש ורואה בחור צעיר יושב ולומד, גם אם אני

אחד מאותם קדושים שנספו במירון שנה שעברה, הוא האברך המופלג הרב יהודה לייב רובין זצ"ל.

את הסיפור הבא, אודותיו, שמעתי מפי אביו, מיודענו הנכבד, הרה"ח ר' יום טוב רובין שליט"א. הוא סיפר לי על אחד המנחמים שנכנס אל בית התנחומים והמתין שיתרוקן מאנשים. כשהתרוקן מעט, הוא התיישב וסיפר. "אני מכיר את ר' יהודה לייב מתחנת האוטובוס ועד לפני יומיים לא ידעתי מה שמו. ידעתי רק שהוא מתגורר בבית שמש ולומד בירושלים עיר הקודש".

ר' יהודה לייב היה משכים לפנות בוקר ובשעה חמש בבוקר יוצא לירושלים, שם היה מתפלל שחרית בכלל, בהמשיכו לשבת עד השעה חמש בערב ולשקוד על תלמודו מתוך התמדה בלתי רגילה. בשעה חמש היה יוצא שוב עם האוטובוס המוליך לבית שמש. "מדי יום", המשיך המנחם וסיפר, "כשהייתי מגיע לתחנת האוטובוס לשוב מעבודתי בירושלים, הייתי פוגש את ר' יהודה לייב. אני לא הכרתי אותו והוא לא הכיר אותי. אבל תמיד כשהיה מגיע הוא היה מחייך אלי ועם הזמן, כשהכרנו זה את פניו של זה, היה אף מוסיף מדי פעם מילה טובה ומשפט שעושה מצב רוח טוב".

היהודי המשיך וסיפר על תקופות בלתי קלות שהיו לו בעבודה. תקופות בהן הרגיש שהוא נשבר. כבר נמאס לו להמשיך לעבוד ולפרנס את משפחתו, הוא איבד את הצבע בחייו וכמעט נפל לדכדוך הנפש. אלא שמדי יום, בשעה חמש בערב, הוא היה פוגש בו, באברך מאיר העיניים שכלל לא הכיר אותו ולא ידע על המשברים שהוא חווה. האברך הלמדן היה מחייך אליו כהרגלו ואף מוסיף להגיד איזו מילה טובה. הוא הרגיש שטללים של תחיה מורעפים עליו. החיך הזה, המילים האלה, החיו אותו ממש ונתנו לו כוח להמשיך בחייו ולהמשיך בעבודתו.

"כשראיתי את דמויותיהם של הנספים באסון הנורא שהתרחש בליל הבלהות במירון, כאב ליבי כמו כל יהודי. עברתי על הדמויות ועל השמות. ואז ראיתי אותו. ראיתי את הפנים המחייכות מביטות אלי מתוך העיתון. התוודעתי לראשונה לשמו: יהודה לייב רובין.

לא מכיר אותו, לא אשמור את הערכתי בליבי אלא אשתף אותו בה - ואין ספק שזה יעזור לו לצמוח. וכן על זה הדרך".

אפילו הגוי צריך...

את המאמר הנוכחי אני רוצה לחתום דווקא עם סיפור שסיפרתי כבר לפני למעלה משנה, בטור האמונה שבעיתון היומי. המסר של הסיפור עוצמתי כל-כך (וגרר בשעתו גל תגובות גדול בציבור), ששווה לשנן אותו שוב. מי שסיפר לי את הדברים הוא 'בעל המעשה', הרה"ח ר' ישראל גולדשטיין שליט"א מקרית צאנז, יו"ר ארגון 'אחים לשמחה'.

בבית המדרש הגדול בקרית צאנז, מוחזק עובד קבוע, גוי הודי ו'לְנָסִי' שמו. גוי מהודר בתוך קריה חרדית, מגיע לשימוש כללי בשבתות, כמובן. מדי שבוע ישנם יהודים טובים שתרים במהלך השבת אחר לנסי וסוחבים אותו במאור פנים לבתיהם, על מנת שישמש כ'גוי של שבת', לפי דקדוקי ההלכה. בתוך עמו יושב הרב גולדשטיין וגם הוא השתמש פעם ופעמיים בגוי ההודי, כשהוא הקפיד לתור אחריו במהלך השבוע ולשלם לו על מלאכתו, כמנהג יהודים טובים וגויים בעלי כפיים.

באחת השבתות, כשהוא הגיע אליו באחת השבתות והזדקק דחוף לכישרון ה'גוי של שבת' הייחודי שלו. הוא לא הבין מדוע לנסי דנן מסרב להיגרר אחריו בביתו, מהלך רחובות אחדים. הוא ביקש, לנסי התעקש והוא הוכרח לתור אחר 'גוי של שבת' אחר.

"ככלות השבת, פגשתי את האחראי הממונה על הגוי וביקשתי ממנו שישאל אותו למה הוא לא הגיע אליי", מספר הרב גולדשטיין. תשובתו של לנסי דמן הודו, הדהימה אותו: "הוא אמנם משלם לי כל פעם שהוא קורא לי, אבל הוא אף פעם לא אומר לי 'שלום' כשהוא עובר לידי ברחוב!"

ללמדך כוחה של הארת פנים פשוטה:

אם אפילו הגוי, לא חבר ולא ידיד ולא בן קהילה, מרגיש עלבון כמאן-דהו שהוא מכיר אותו עובר לידו ואינו מברכו לשלום. על אחת כמה וכמה עלינו ללמוד לברך לשלום כל חבר וידיד ושכן ובן קהילה ומכר קרוב או רחוק או רחוק מאד, כשעוברים לידו ברחוב.

כל אחד צריך

איש אחד נכנס אל רופא הנפשות והתאונן על עצבות העוטפת

מילה טובה יכולה להציל נפשות. "מחיה מתים במאמרו", אמר הרה"ק ה'בית אברהם' מסלונים זי"ע: "על ידי מילה טובה אפשר להחיות מתים"

אותו ודיכאון המשתלט עליו, השמחה נעדרת מחייו והמרירות עושה בנפשו שמות. מה יעשה וייושע?

רופא הנפש הטיב את משקפיו בקצה אפו, וייעץ עצה:

שמעתי שבכיכר העיר ניצב בדחן אחד שבדיחותיו שנונות ואמירותיו משמחות נפשות. חולי עצבות רבים אני שולח לשם, כולם שומעים את אמרי השפר המבדחות שבפיו וחוזרים כשהם מחייכים ושמחים, הוא מצליח להפוך נפש מדוכאת לעליזה.

נאנח הפציינט והגיב:

אני הוא אותו בדחן - - -

אתם יודעים מה הסיפור הזה מלמד אותנו?

הרבה פעמים אנחנו חולפים ליד אדם מוכר ומאיר פנים, אולי אפילו אישיות תורנית מקודשת. אנחנו חושבים עליו מחשבות חיוביות, אבל מונעים את עצמנו מלגשת ולהעניק מילה טובה ומחמאה עדינה. 'הוא בטח לא צריך את זה' - חולפת המחשבה במוחנו. ולא היא, גם משמח הלבבות הגדול ביותר, גם הצדיק הנשגב ביותר - חיתה נפשו ממילה טובה ומשבחת.

(מתוך 'המבשר - תורני' אמור תשפב)

רוצה להרגיש טעם בלימוד?

יש לנו בשורה בשבילך!

חייג עכשיו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 > 2

יחד איתך נשיג את מתיקות התורה

הנהר גיחך למאמצים שנעשו, והמשיך לגאות ולעלות, כשראו שכלתה עליהם הרעה, רצו ראשי הקהל של היהודים לרבה של העיר הגאון הקדוש רבי מאיר שמחה שהיה שקוע בלימודו ברוב עמל ויגיעה, הם סיפרו לו על המצב הנואש, ועל כך שחייהם של אלפי אלפי יהודים ותושבי העיר בסכנה אמיתית, ועוד מעט וכולם רח"ל יכחדו הם טפיהם וכל רכושם...

השמחה בקבלת התורה - ידיעת כח התורה

וקרה שינוי הטבע הענק הזה, אז כמו כן סוף הפסוק 'ההרים ירקדו כאילים גבעות כבני צאן' שנאמר על זמן קבלת התורה, הוא אמת לאמיתה ולא משל ושנינה.

וכך היה ר' יחזקאל זצ"ל חוזר ואומר, תראו איזה שמחת גדולה היתה בעולם, כל ההרים והגבעות בכל רחבי העולם, הר האוורסט בנפאל, הרי האלפים בצרפת, הרי אורל ברוסיה, יחד עם הרי החרמון והתבור בישראל, פצחו כולם בריקוד אחד ענק ומשותף פשוטו כמשמעו, 'הורה'... וכן כל הגבעות ברחבי העולם עשו 'טאנץ' אחד גדול מרוב שמחה! לדמיין מה היה בעולם באותו זמן.. הידיעה הזו דיה בשביל לחזק בלבנו את הרצון והשמחה במה שזכינו שהקב"ה נתן לנו את התורה ונותן לנו בכל שנה ושנה מחדש את האפשרות לקבל את התורה.

אבל אני רוצה קצת לחדד את הדברים, מה באמת ענין השמחה של ההרים והגבעות? וכי הם לומדים ומקיימים את התורה? עד כדי כך שהם ארגנו בכל העולם ריקודי חוצות בכל מדינה? תשמעו טוב מה שמובא בדברי המהר"ל, וכך הוא כותב, שכל מעשה בראשית היה תלוי ועומד עד מתן תורה, ומשניתנה התורה

הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג שליט"א
ר"מ ישיבת 'אמרי משה' ירושלים

אנו נמצאים עכשיו כמה ימים לאחר חג מתן תורה, כל אחד שמע רצה קיבל וכו', אני רוצה לגלות לכם קצת מהו הכח העצום שזכינו לו ביום קבלת התורה, וכשנדע זאת ונפנים זאת הרי השמחה שלנו והרצון שלנו לחזק אצלנו את קבלת התורה האישית של כל אחד, תהיה גדולה ומכופלת.

לפני כמה שנים היתה רעידת אדמה עוצמתית ביותר בנפאל, הרס רב ביותר אלפי הרוגים נורא ואיום, כמו כל אירוע חדשותי ודרמטי, גם אירוע זה תפס את הכותרות בכל האמצעים התקשורתיים והכתובים, תמונות כתבות דמויות התרגשויות וכל הנלווה כמו שהעיתונאים יודעים לעשות, אבל כל אחד מאיתנו כשקרה את הידיעות, חשב לעצמו 'נעבעך' מסכנים הנפאלים על האסון שלהם, ובזה הסתכמה שייכותו לאירוע הטראומתי הזה של העם הנאפלי. אבל תשמעו טוב, כשבאו למרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל וסיפרו לו על מה שקרה שם בנפאל, הוא התעצב מאד, ואמר: 'כל זה נעשה בשבילנו כדי שנתעורר!' כן הוא שראשו מוצב השמימה הוא הרגיש מיד שזה לא אירוע של העם הנפאלי, מדובר באירוע של לומדי התורה בבני ברק וירושלים!!

האמת שאנחנו שומעים את הסיפור הזה אז אנחנו אומרים לעצמנו, כן ודאי הכל נעשה בשבילנו וכו', אבל האם באמת הרגשנו כך מיד ששמענו על האירוע בנפאל? האם מיד קשרנו זאת למצבנו כאן בארץ ישראל? מדוע באמת לא? אף שאנו מאמינים שכך היא האמת?

אני רוצה לתת מבט חדש ואמיתי שאולי ייתן לנו קצת טיפה מן ההרגשות שמרגישים בהם גדולי ישראל כשמתרחש אירוע בקצה העולם.

הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל ראש ישיבת חברון בירושלים, היה מרבה לחזור בישיבה על דברי הרמב"ן בפרשת יתרו, על דברי הפסוק בתהילים 'הים ראה וינוס הירדן יסוב לאחור. ההרים ירקדו כאילים גבעות כבני צאן', ואומר הרמב"ן שכמו שתחילת הפסוק שנאמר על קריעת ים סוף והירדן, היא אמת לאמיתה ולא נכתבה בלשון משל ושנינה, שהרי כולנו יודעים שים סוף והירדן נקרעו,

ניתן סדר בעולם ובכל מעשה בראשית. יש תורה, יש סדר בעולם. אין תורה, יש חורבן בעולם. שומעים אתם? אם אין תורה, אז אין סדר בעולם ומגיעים חורבנות, ובמקום שההרים והגבעות ירקדו כאילים, אז ההרים והגבעות ירעדו כאילים ר"ל.

מעשה מובן לנו היטב למה ההרים והגבעות רקדו כאילים בעת קבלת התורה, כי עד אז לא היה להם קיום כלל והם היו תלויים ועומדים, ומשינתנה תורה נשלט סדר בעולם וההרים והגבעות וכל מעשה בראשית עומדים וקיימים.

מסופר שבאחת האסיפות שהתאספו לדון גדולי ישראל בדרכים להפצת התורה, ישבו כמה מגדולי ישראל, וביניהם מרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ בעל הברכת שמואל מקמניץ. אחד הנואמים שנשא דברים בהתלהבות יתירה אודות שבחה של תורה, אמר בתוך דבריו שהתורה היא כמו אויר לנשימה! וכשם שללא אויר אי אפשר לחיות, כך בלי תורה אין חיים! אכן דברים המעוררים לאהבת וחשקת התורה, אלא שלמרן בעל ה'ברכת שמואל' דברים אלו צרמו מאד, ונראה היה כי רוחו סוערת בקרבו בעקבות הדברים, ואכן מיד כשתם נאוו, עלה ה'ברכת שמואל' לבמה ואמר: 'אמנם לא ביקשו ממני לדבר, וגם אין בכוננתי לדבר.. אך התחייבנו למחות על כבודה של תורה.. והיות ושמעתי דברים שאולי פוגעים בכבודה של תורה אין ברירה ואנו חייבים למחות... ואמר בהתרגשות נוראה: אסור לנו לומר שהתורה היא כמו אוויר לנשימה! אוויר הוא לא החיים, החיים תלויים באוויר, האוויר הוא היכי תמצוי כדי לחיות, אבל התורה היא החיים עצמם!! בלי התורה אין חיים כלל! התורה היא חיות האדם והעולם כולו!

אם אנו יודעים ידיעה זו, אפילו אם עדיין אין אנו חיים איתה באמת, נצליח להבין את תגובתם של גדולי ישראל לרעידות אדמה המתרחשות בעולם או כל אסון טבע אחר רח"ל. בידיעה זו נבין את התגובה המיידית שלהם לדבר, זה קשור אלינו, זה בגללנו, זה בשבילנו, כי כל מעשה בראשית קיים ויש לו סדר בגלל לימוד התורה, אבל כשחסר בלימוד התורה אין סדר במעשה בראשית ורח"ל יש רעידות אדמה וחורבנות אחרים ה' ירחם.

מבהיל כל רעיון עד כמה אנו מצד אחד צריכים לשמוח על הכח העצום שיש לנו ביד לקיים את הבריאה בכח לימוד התורה, כמה צריכים אנו לשמוח בכך שהקב"ה נתן לנו תורת אמת, נתן לנו לעסוק בנצח, בקיום העולם, ולא סתם בהבלי הבלים ודברים ריקנים, ומצד שני כמה אחריות יש לנו בכך.

אבל אני רוצה להוסיף דבר נפלא ועוצמתי - האור החיים הקדוש שואל שאלה עצומה, מדוע נקבע לכל הדורות לעשות רק זכר לקריעת ים סוף שהיה נס עצום של שינוי סדרי בראשית, שהים נבקע באמצעו והים נהפך ליבשה, הרי מצינו עוד נס גדול כזה שנעשה לרבי פנחס בן יאיר שנבקע לו הירדן ממש כמו לבני ישראל, ומדוע לא נקבע זכר לנס הגדול הזה? הרי נס כזה שנעשה ליחיד יש בו אף יותר התפעלות?

ואומר האור החיים הקדוש יסוד עצום - נס קריעת הירדן לרבי פנחס בן יאיר היה לאחר מתן תורה, במתן תורה השתעבד כל הטבע בעולם לעמלי התורה באמת, ומשכך, אין זה נס כזה גדול שהירדן נבקע לעמל תורה גדול כזה כמו רבי פנחס בן יאיר, אבל נס קריעת ים סוף, הרי הוא לפני מתן תורה, כאשר הטבע לא השתעבד לעמלי התורה, [כלשון המהר"ל שמעשה בראשית היה תלוי ועומד עד מתן תורה], וא"כ דבר כזה שהטבע משתנה והים נבקע, הוא אירוע היסטורי עצום ורב, ועליו יש לעשות זכר לדורות כדי לראות את האמונה וההשגחה העליונה.

וכדי לחדד את הדברים אני יספר לכם מה שסיפר א. הראל שהיה ראש המוסד הראשון של מדינת ישראל, שהיה כידוע אדם חילוני, אבל בילדותו היה שומר מצוות כמו רבים מראשי המדינה בשנים ההן ר"ל. הוא זכה לגור בעיר דוינסק עירו של מאור הגולה רבי מאיר שמחה בעל האור שמח שהיה גדול שבדורו. עיר זו היו גרים בה עשרות אלפי יהודים וגם גויים, ליד העיר עבר נהר גדול, ואירע פעם שהנהר החל לעלות על גדותיו, עלה ועלה, וכל העיר רעשה וחרדה, הנה הם רואים למול עיניהם את מעשה ידיהם טובעים בגאות הנהר, וכולם גברים ונשים התגייסו בכוחות עצמם להרים כמויות של שקי חול בגדות הנהר כדי לחסום את גאותו.

אבל הנהר גיחך נוכח המאמצים כולם, והמשיך לגאות ולעלות. כשראו התושבים שכלתה עליהם הרעה, רצו ראשי הקהל היהודיים לרבה של העיר הגאון הקדוש רבי מאיר שמחה שהיה שקוע בלימודו ברוב עמל ויגיעה. הם סיפרו לו על המצב הנואש, ועל כך שחיייהם של אלפי יהודים ותושבי העיר בסכנה אמיתית, ועוד מעט וכולם רח"ל ייכחדו הם וטפיהם וכל רכושם.

קם רבי מאיר שמחה ומיהר לעבר הגבעה המשקיפה על הנהר וכל העיר, ועיני כל היהודים ושאר תושבי העיר מלווים אותו בעיניהם ומייחלים לראות כדת מה יעשה החכם היהודי הקדוש. ואז, ה'אור שמח' נשא את קולו ואמר: 'נהר נהר, אני המרא דאתרא כאן, ואני גוזר עליך בכח וגזירת התורה שתנוח מגאותך ושתחזור לרגילותך כמקדם'.

באותו הרגע החל הנהר לרדת מגאותו, והעיר ניצלה מחורבן מוחלט.

מספר א. הראל שכל העיר געשה ורעשה מכוחו של החכם היהודי, והוא כתב בהקדמה לספרו שהיה קידוש ה' גדול מאד בעיני כל הגויים, שהשתוממו מהכח העצום שיש לחכם היהודי בכח תורתו לשנות סדרי הטבע.

סיפור זה מחדד לנו את דברי האור החיים הקדוש, שמזמן מתן תורה נשלט הטבע על ידי עמלי התורה. לא רק שכל סדרי בראשית קיימים בזכות התורה, אלא שעמלי התורה ניתן להם כח מיוחד לשלוט על איתני הטבע.

כמה שמחה עצומה יש לנו שאנו זוכים בכל שנה לקבל את התורה, לעמול בה בכל יום. ואם נתאמץ ייה בידינו לזכות לכח התורה הניתן לעמליה.

כמו הטיל החכם ביותר, היצר הרע מתאמץ לזהות את הסדק הצר, ומשם מתקדם להשתלט על המערכות כולן! הפטנט של היצר הרע לחדור לחדר הבקרה של האדם

מה למדתי מהטנק האוקראיני

אשר ממיס את הנחושת והיא מותכת באנרגיה עצומה לכיוון שריון הטנק.

הסילון המהיר נוצר כתוצאה מריכוז כל האנרגיה לנקודה קטנה אחת, על סמך חישובים פיזיקליים מורכבים אליהם לא ניכנס (בגלל 'עומק המושג', ובעיקר 'מקוצר דעת המשיג'...)

ברגע שזרם הנחושת הלוהט פוגע בשריון, הוא יוצר בו חור קטן, נכנס ומתפזר בחלל הטנק. ומה קורה אז? התחמושת המצויה בכל טנק מתפוצצת, ומעלה את הטנק כולו בלהבת אש.

במילים אחרות: מה שמפוצץ את הטנק זה לא חומר הנפץ של הטיל, אלא חומר הנפץ של הטנק. התחכום של הטיל הקטן מונח בנקודה אחת: במקום לרסק את כל שריון הטנק - לשם כך זקוקים לטיל גדול מאוד! - הוא רק יוצר חור קטן בשריון, ותיכף ומיד 'משעבד' לטובתו את כל האנרגיה של התחמושת שבלאו הכי מונחת בטנק, ואכן, במידה והטנק ריק מתחמושת, הוא לא יתפוצץ (וחבל על 900,000 דולר עלות הטיל החכם...)

זו דרכו של יצר הרע: לחזור אל לב האדם באמצעות סדק צר, ותיכף ומיד להשתלט - לרתום לטובתו את כל האנרגיות שבלב האדם.

הסכנה שיש ב"קצת יצר הרע" היא מחמת שמספיק בסדק צר דרכו חודר האויב, כדי לשמש כמרעום, מנגנון הפעלה, של כוחות האדם נגד עצמו!

(הרב ישראל למברגר - מוסף שבת קודש)

החשיבה של היצר הרע היא תמיד מחוץ לקופסה.. מאז ומעולם הוא היה הכי לא צפוי, כך שדרכי הפעולה שלו מגוונות ומפתיעות למדי. מסתבר שגם הטכנולוגיה החדשנית ביותר על כל הוגיה ומרכיביה, מדשדשת למדי נוכח החשיבה האסטרטגית של היצר הרע, האויב שכבר אלפי שנים עובד שעות נוספות ועושה לילות כימים בתכנון דרכי חדירה ופריצה למקומות בהם הוא בהחלט לא רצוי.

סודות צבאיים חסויים, כאלה שגם בין הצבאות החזקים בעולם לא ידועים כל כך, אלה הם רק חלק מדרכי הפעולה של הלוחם הראשון בהיסטוריה, הלא הוא היצר הרע בכבודו ובעצמו.. עוד בטרם הומצא הטיל המקורי, ולפני שהורכב הטנק הראשון, היצר הרע כבר אחז בכלי הנשק האלו, וניסה לאתגר את המתייצבים נגדו במלחמות התשה שונות ומגוונות.

מול אויב כה מתוחכם, צריך לדעת איך להתנהל.. במלחמה כמו במלחמה, מה שנדרש - זה לפצח את השיטה..

לפנינו מאמר מחכים בו משתף אותנו הכותב הנכבד באחד מהכלים שבארגו של היצר הרע:

אחת מהתמונות אשר נצרבות בתודעה מה"מבצע הרוסי המיוחד" באוקראינה, היא של חיילים אוקראינים עם טילים נגד טנקים על הכתף.

טנק הוא "מפלצת" של עשרות טון פלדה וחומר נפץ. שום דבר לא עומד נגדו. השריון שלו מורכב ממתכות ייחודיות ויקרות מאוד, שחוזקן פי עשרה ויותר מפלדה רגילה. כלומר, טנק עם מיגון בעובי 7.5 ס"מ, הוא בחוזק של פלדה רגילה בעובי 75 ס"מ! אך ראה זה פלא: חייל משליך לכיוונו טיל ששוקל כעשרה ק"ג בלבד, והטנק עולה באש ללא שריד וללא פליט.

עשרה ק"ג של חומר-נפץ נשמע בכל זאת הרבה, אך האמת שרובו של משקל הטיל לא נובע כלל מהחומר-נפץ, אלא מעצם המבנה האווירודינמי ויכולות התעופה המשוכללות שלו. הטיל הקטנטן הזה - שכל ילד מסוגל לשאת על הכתף - מפוצץ טנק עם שריון פלדה בעובי שלושת רבעי מטר, ובמשקל עשרות טונות!

מה הסוד?

היום זה כבר לא סוד: הראש הקרבי של הטיל בנוי בצורה חכמה מאוד. החרוט, ה'שפיץ' שלו, בעצם חלול. בצדי החרוט יש שכבה של חומר נפץ, ועל גבה שכבת נחושת. ברגע שמתפוצץ חומר הנפץ נוצר בחלל הריק גל-הלם אדיר

בעוד יומיים אני מחתן את בני, כאן באמריקה. מנהג קדוש אצלנו, שביום זה אנו תורמים את עלותה של חתונה של נצרך. אני מבקש לתרום את מחירה של החתונה שתתקיים בעוד יומיים באולם הקטן אצלכם, כולל הכל: אולם, אוכל, צלם ותזמורת!"

אין אדם שומע לי ומפסיד - על מעלת הוויתור ושכרה

ריחמתי עליו ונתתי לו את המיטה החדשה שלי, ואני המשכת לכתת רגלי עד לאכסנייה המרוחקת, שם היתה מיטתי. המלחמה פרצה. באחד הימים נכנסו הגרמנים לשיבה וטבחו בכל הלומדים ללא רחם. הם תפסו בידיים בחור אחר בחור, ירו בו, וזרקו אותו מהחלון. כשהגיע התור שלי, הסתובבתי לקיר וזעקתי: 'ריבנו של עולם! אתה לבדך יודע כמה קשה היה עלי לוויתור על מיטתי לטובת אותו בחור שבור ורצוץ! אנא! בזכות הוויתור הזה - רחם עלי, שהנאצי ימ"ש יוויתור גם לי'...

כשהנאצי תפס אותי, וכבר כוון את נשקו אליי, התחננתי לפני שירחם עלי. אך מה זה כבר יכול לעזור? כולם התחננו על נפשם, וזה לא עזר להם במאומה...

והנה, אני, למרבה הפלא, נשאתי חן בעיניו. הוא לחש לי: 'אני יורה על הקיר. תעשה את עצמך נופל מת, ואז אזרוק אותך מהחלון למטה'.

וכך היה, לאחר ש'כאילו' ירה בי והרג אותי, הוא זרק אותי מהחלון, וכך, בחסדי השם יתברך, ניצלתי. כמה גדול כוחה של הוויתרות!

הרה"ק רבי שלומ'קה מזוויהל זצ"ל פנה פעם לגבאי שלו הרה"ח רבי אליהו רוט ואמר לו: אדם עולה לשמים לאחר אריכות ימיו ושנותיו.

סיפר יהודי שהיה צריך לחתן את בתו ב'ארמונות וולף' באולם הגדול. כידוע, יש שם שני אולמות, האחד גדול יותר מהשני, וכשיש שתי חתונות באותו תאריך עורכים הגרלה, והוא זכה בהגרלה באולם הגדול.

בתו של השני, שזכה באולם הקטן, היתה עצובה מאוד. היא הרגישה ששמחתה לא תהיה שלמה אם חתונתה תתקיים באולם זה. היא ביקשה מאביה שינסה לדבר עם היהודי שזכה באולם הגדול, אולי יסכים לותר, והם יחליפו את האולמות.

"כרחם אב על בנים" - אביה, שראה בצערה, הלך לדבר עם האיש ועם בתו הכלה, שיאותו לוויתור להם על האולם הגדול, ולהפתעתו הרבה גם האב וגם הבת אמרו פה אחד, שהם מסכימים לותר! "מוויתור - לעולם לא מפסידים", אמרו.

הם החליפו ביניהם את האולמות, וכמובן הודיעו על כך להנהלה במשרדי האולם.

יומיים לפני החתונה התקבל טלפון במשרדי ארמונות וולף. על הקו - יהודי מניו יורק: "בעוד יומיים אני מחתן את בני, כאן באמריקה. מנהג קדוש אצלנו, שביום זה אנו תורמים את עלותה של חתונה של נצרך. אני מבקש לתרום את מחירה של החתונה שתתקיים בעוד יומיים באולם בקטן אצלכם, כולל הכל: אולם, אוכל, צלם ותזמורת!" אותו יהודי שויתר על האולם הגדול, והסכים לערוך את החתונה באולם הקטן - לא שילם פרוטה אחת על כל החתונה! אכן, מוויתור - לעולם לא מפסידים.

סיפר הגאון רבי חיים קרייסווירטה זצ"ל, רבה של אנטוורפן, מעשה נורא שהיה בדידיה:

לפני המלחמה, בהיותי בחור, למדתי בישיבה שלא היתה לי בה מיטה לשינה. היה עלי ללכת מרחק עצום להגיע לאכסנייה, שם היתה מיטתי. כך נמשך הדבר במשך שנה וחצי. לאחר שנה וחצי נמצאה לי מיטה בסמוך ל'עזרת נשים'. היה זה בשבילי יום חג, יום טוב של ממש! מעתה לא אזדקק לכתת רגליי ולבזבז זמן יקר בכל לילה.

בלילה הראשון, כשהלכתי לישון על מיטתי החדשה, פגשתי בחור סגי נהור, שבור ורצוץ, ששאל אותי היכן אני הולך לישון? ומתוך דבריו הבנתי כי לו אין מיטה לישון...

שני גדולי הדור, מרביצי התורה וראשי הישיבות, עמדו בפינת הרחוב ודנו בינם לבין עצמם בשאלה המכריעה: מי מהם יושב במושב הקדמי לצד הנהג, ואילו מי יושב במושב האחורי?

סיפורים קטנים מעוררי מחשבה על התחשבות והטבה עם הזולת

תורו. שבת אחת ראובן, שבת שניה שמעון, שבת שלישית שוב ראובן, וחוזר חלילה.

ארע פעם ובשבת שראובן אמור היה לקרוא, נעשה ראובן צרוד מאוד. היה זה עבורו מאמץ גדול להגביה את קולו כדי שישמעו כל באי בית הכנסת את הקריאה, וגם המאמץ הגדול היה מניב קול שקט ונמוך מהרגיל. נגש ראובן לפני תפילת שחרית ובקש משמעון שימלא את מקומו, מחמת בעיית הצרידות. הסכים שמעון בחפץ לב.

והנה מגיע זמן קריאת התורה, וראובן הצרוד - נגש לספר התורה ומתחיל בקריאה!

הוא קרא עליה אחת, וניכר היה שהדבר עולה לו במאמץ גדול ועילאי. בגמר העליה סימן ראובן בידו לשמעון שיבוא הוא וישלים את הקריאה, כי אין ביכולתם של מיתרי הקול שלו להמשיך להשמיע לציבור.

בגמר התפילה ניגש שמעון לראובן, וארשת של פליאה על פניו: "הרי בקשת ממני לפני התפילה לקרוא, והסכמת. ידעת מראש שאתה צרוד, וברור היה שלא תוכל להשלים את הפרשה. מדוע, אם כן, נגשת אתה וקראת במאמר כה רב את העליה הראשונה?"

השיב ראובן ואמר: "לא כולם יודעים ענין הסדר התורנות שבינינו, מתי השבוע שלי ומתי השבוע שלך. אם אתה היית ניגש, היו סבורים רבים שזה משום שבשבוע זה אתה אכן אמור לקרוא. והרי סביר להניח שתהיינה טעויות בקריאה שלך, שהרי באמת אין זה שבוע שלך ולא התכוננת לפני כן. חששתי אפוא שמא יהיו כאלה שתהיה

שני גדולי התורה, רבי משה פיינשטיין ורבי יעקב קמינצקי - זכר צדיקים לברכה, היו יחד באותו מאורע. את דרכם הביתה אמורים היו לעשות בצותא, שכן היה יהודי אחד בעל רכב שנועד לקחת את שניהם, כל אחד לביתו - קודם את רבי משה, ואחר כך את רבי יעקב. רכבו היה מסוג כזה, שאי אפשר היה להיכנס למושבים האחוריים שבו אלא דרך הדלת הקדמית, וממילא גם אי אפשר לצאת אלא אם כן היושב לפניו יוצא ראשו ונמקפל את מושבו, כדי לאפשר יציאה ליושב מאחור.

דברו ביניהם שני הגדולים הללו, מי יושב מלפנים ומי יושב מאחור. אמרו אתם: אם רבי משה יוצא קודם, האם הגיוני שהוא יכנס לאחור, או יושב במושב הקדמי? כל אדם רגיל שנשאל בזה משיב, שיותר הגיוני שישב רבי משה מלפנים.

אך הם החליטו, שרבי משה יושב מאחור ורבי יעקב מלפנים. והרי ההגיון הפשוט הוא להיפך, מדוע הסיקו מסקנה שכזו? וכך היה הנימוק: אין זה דרך ארץ כלפי הנהג, שיהא הוא לבד מלפנים, עם כדא ריק לצדו, ומביא לביתו את רבי יעקב היושב במושב האחורי. כך הוא אולי דרכם של הנשיאים ופוליטיקאים שיש להם נהג צמוד, אבל זהו עלבון כלפי יהודי המציע את שירותיו כנהג כדי להביא לביתם את גדולי התורה. ולכן, רגישותם לזולת של רבי משה ורבי יעקב הנחתה אותם, שצריך לארגן את הישיבה באופן שתמיד ישאר מישהו לצדו של הנהג, וכך הדרך הראויה לנהוג בה.

מעתה: אם יושב רבי משה במושב הקדמי, הרי הוא יצא מהמכונית כשיגיעו לביתו, ויהא רבי יעקב נשאר מאחור בדרך שעד ביתו הוא, הנהג מלפנים לבדו, ורבי יעקב במושב האחורי - אין זה מתאים כלל. וכי כך מנהג שבו נוהגים כלפי הנהג? ואולי הוא ירצה גם לשוחח בדרך עם רבי יעקב, וזכות זו תהא נבצרת ממנו מחמת סדורי הישיבה? לא כך מתנהגים.

לכן החליטו שישב רבי יעקב מלפנים. כאשר הגיעו לביתו של רבי משה, יצא רבי יעקב מהרכב כדי לאפשר לרבי משה לצאת, ואז חזר רבי יעקב למושב הקדמי, וכך שמרו על היחס הנכון כלפי הנהג, בהבנה לעמקי רגשותיו, כראוי וכיאות לגדולים בתורה שכמותם.

מעשה שהיה כך היה, ושמעתיו מפי קרוב משפחה של בעל המעשה. שני יהודים היו קוראים בתורה בשבת בבית הכנסת, כל אחד לפי

**שכן טוב יגש לדיירים
החדשים, יתן להם "שלוש
עליכם" כראוי, ויבהיר
להם שביטתו כיבתם וכל
אשר הם צריכים - יכולים
בשמחה לבקש ממנו,
והוא יעזור כמיטב יכולתו.
ודאי שזה עוזר מאוד,
אבל עדיין חסר משהו**

לקח אחד עולה מכל המעשים שהוזכרו: תחשוב איך השני מרגיש. תן משמעות מיוחדת וחשיבות יקרה למצבו של הזולת ולרגשותיו, ונסה להתנהג בהתאם.

נעיר בזה על ענין שהוא מצוי, וגם שווה לכל נפש. יסוד מרכזי היא בענין ובחיך תוכן דבריו של הרמב"ם (פירוש השמניות פרק חלק, ד"ה ועתה), וזה לשונו: "אתה מוצא רוב בני האדם מייגיעים נפשותיהם וגופותיהם בעמל ויגיעה שאין למעלה מהם כדי שיגיע לו מעלה וכבוד ושינשאווה בני אדם...טהרבה מבני אדם מתרחקים מן הגדול שבתענוגי הגוף מיראתו שיישיגוהו מזה חרפה ובושת מבני אדם או לפי שמבקש שיהא לו שם טוב".

דע לך, שהערך החשוב ביותר לאנשים הוא: שיעריכו אותם, שיחשיבו אותם, שישמחו להם למעלות שלהם ויכבדו אותם בשל כך. זו המציאות. כך טיבם של בני אדם.

הבה נגיב בהתאם. עשו משהו טוב? שים לב לזה ותן את השבח המגיע. שמעת שיעור טוב? קראת ספר מוצלח? חבר עשה לך טובה וגמל עמך חסד בצורה תועלתית? תודיע על כך למי שצריך לשמוע זאת, אין ספק שזה ישמח אותו.

הרי לך, שאין צורך להיות גאון מבריק כדי לדעת מה הם צריכים הרגשין של בני אדם שבסביבתך. הדברים פשוטים.

צריך אמנם להתרגל קצת להנהגה זו, להיות ער ורגיש להזדמנויות שבהן תוכל ליישם את הלקח הזה, אין זה בא ביום אחד אלא דורש זמן, נחישות וניסיון, אך זו ההנהגה הנכונה והמתאימה, ובודאי שתצליח בה כאשר תיתן את ליבך את חשיבותה? בהצלחה!

(שירת הלב, מתוך 'אדרבה')

להם תרעומת כלפיך, אולי יחשבו שאתה קורא בלי הכנה ושאינ ראוי לזלזל כך בציבור המתפללים. ולכן עליתי לתורה וקראתי אני את העליה הראשונה, וכך ידעו כולם שאתה ניגש לקרוא ללא הכנה, וקבלו בהבנה גמורה את הטעויות העלולות להיות בקריאה שלך..."

המעשה הבא הוא קטן, אך משמעותי מאוד. זוג צעיר, זמן קצר לאחר חתונתם, נכנסו לגור כדיירים חדשים בדירה ששכרו.

באחד הימים הראשונים דפקה בדלת השכנה שממול, ובקשה צנועה בפיה: "בדיוק נגמר לי החלב, אולי יש לכם חלב בבית ותוכלו לתת לי כוס חלב שאני זקוקה לו עבור הילד הקטן"... הזוג מלאו את רצונה בחפץ לב, ונתנו לה את אשר בקשה.

חז"ל אומרים שאשה מבינה באורחים יותר מן האיש, וכך היה אמנם גם במקרה זה, שהאישה היא זו שתפסה את משמעותה האמיתית של בקשת השכנה.

וכי לא היו לה מקורות אחרים להשיג כוס חלב? הרי היא שכנה ותיקה, ומכירה את כל המשפחות שבבנין ונמצאת בידידות איתן, ובודאי יכולה היתה לבקש מהן כוס חלב! ומדוע נגשה לבקש דוקא מחתן וכלה הנמצאים בדירה רק ימים ספורים?

אלא, שכאשר מגיעה משפחה חדשה לבנין, ובפרט זוג צעיר, טבעי הדבר שיצטרכו דברים רבים כדי להכין את הדירה למגורים. לפעמים צריך פטיש א ומברג, ולעתים זקוקים להדרכה: הכין המכולת או היכן תחנת האוטובוס וכו'.

שכן טוב יגש לדיירים החדשים, יתן להם "שלוש עליכם" כראוי, ויבהיר להם שביטתו כיבתם וכל אשר הם צריכים - יכולים בשמחה לבקש ממנו, והוא יעזור כמיטב יכולתו. ודאי שזה עוזר מאוד, אבל עדיין חסר משהו.

דיר חדש, ובפרט אם הוא גם חתן טרי, לפעמים נמנע מלבקש, מחמת הבושה. אולי הוא צריך מברג, או אשתה זקוקה לשתי ביצים שחסרות לה עבור אפית העוגה, אבל לא נעים לדפוק ולהטריד עבור דברים "פעוטים" כאלו... עדיף להסתדר בלי.

יהיה בסדר, זה לא פיקוח נפש. השכנה הותיקה חשובה צעד אחד קדימה. היא באה לבקש מהזוג הטרי כוס חלב, ומעתה אם יתעורר אצלם הצורך בשתי ביצים - לא יתביישו ולא יהססו מלדפוק ומלבקש, שהרי כבר "גמלו" עמה טובה.

כשהיא באה לבקש חלב, לא היתה זו פעולה של "לקיחה", אלא פעולה של "נתינה" - לתת לזוג הצעיר את החופשיות לבקש את כל מה שיצטרכו, בדרך של כבוד!

כאן עלינו להתבונן ולשאול. מה עלה בידנו מהסיפורים הללו. הרי בכל אחד מהסיפורים מתגלה לא רק דאגה לזולת, אלא גם מחשבה מבריקה וגאונות לחשוב צעד אחד קדימה. לחשוב על צרכיו של השני ולהתכונן להם בהכנה מוקדמת. לא כל אחד הוא גאון ומבריק, ולא כל יום מתעורר מצב הדומה לזה שבסיפור. אם כן, מה נוכל ללמוד "למעשה" מן הסיפורים, כיצד ליישם אותם?

בקרון הרכבת מברונקס למנהטן היה צפוף. לא היה לי מקום ישיבה מתאים. הייתי עייף ומותש. ואז קם גוי מגושם ממקומו, ניגש לעברי והחווה לי על מקומו שלו אותו הוא פינה עבורי. התפלאתי מאוד, והוא הבחין בכך

הכוח הגדול של כל מעשה קטן

כל תפילה ומצוה עושות רושם כביר! לעיתים הבחור עלול להתרפות מלעשות טוב כלשהו, כי איננו רואה כל תועלת בכך. הוא לא מבין מה טובה תצמח לו או לזולתו ממעשה קטן שלו. ואולם לא כך היא המידה. כל הנהגה טובה, כל דיבור טוב, כל מצוה, כל תפילה - יכולים לחולל פלאות ולהפוך עולמות.

פעם הגיע אל הרה"ק מקאצק ז"ע יהודי אחד, רעו וידידו משנים קדמוניות, שבהן הסתופפו יחדיו אצל מורם ורבה הרה"ק רבי בונם מפרשיסחא ז"ע. שאל היהודי את הרבי: הלא שנינו ישבנו יחדיו בצלו של רבינו הקדוש והתייגענו להתעלות בעבודתנו; כיצד ארע הדבר שאתה התעלית כל כך לרבי בעל מדרגה, ואילו אני נשארתי אדם מן השורה?

השיב הרבי: הרי זה מה שלמדנו בפשיסחא לבאר את הכתוב "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם", שדרכו של היהודי אל השלמות היא כמי שעולה מהארץ עד לשמים, "יעלו שמים ירדו תהומות" - מתעלים ונופלים, מתעלים ונופלים, אבל לא נשארים בנפילה אלא תמיד מתאמצים לנתר, לקפוץ לגובה, עד שמתעלים. זהו ההבדל ביני לבינך. גם אתה התעלית, אך כשנפלת, נשארת בנפילתך. התייאשת. אבל אני לא אמרתי נואש בעת הנפילה, תמיד המשכתי לדלג ולהתעלות, עד שהגעתי למקום שהגעתי. שאל אותו הידיד: כיצד באמת אפשר לעלות מתוך הנפילה? הרי

השמש! כשאנו עוקבים אחר הצל של השמש על פני הקרקע, נדמה לנו כאילו בשעה אחת היא נעה צעד או שניים, אך זה לא נכון. באותה שעה, למעלה, נעה השמש אלפי מילין! מעשה בחסיד ישיש שהתלונן לפני הרה"ק בעל חידושי הרי"ם מגור ז"ע ואמר: "זקן הנני וכבר הלבינו שערותיי. שנים רבות מתפלל אני שלוש תפילות בכל יום. מברך לפני האכילה ולאחריה, קובע עיתים לתורה. משתדל להיזהר מלשון הרע. צם ביום הכיפורים. יושב בחג הסוכות בסוכה, וכן הלאה. ובכל זאת חש הנני כי נותרתי כפי שהייתי. בעל אותן תאוות. נתון באותה מדרגה. לא חש בשינוי או בהתעלות. ואני כבר כה זקן. מה יהא עלי, רבי?" השיב לו ה'חידושי הרי"ם':

מעשה היה באיכר אשר לו שדה מובחר, עילית שבעילית. חרש האיכר וזרע, ואף חפר תעלות השקיה. אחר כל אלו רתם את חמורו למוט הבאר. הסתובבה הבהמה החמרית הלזו והזיזה את המוט. המוט הפעיל גלגל שיניים וגרם להעלאת דליי המים והרקתם אל תעלות ההשקיה. כך היה כל הימים. בזכות החמור הגיעו מים לשדה, וחיים ופריחה לעצים ולפירות.

עד אותו היום בו החליט סירב החמור להמשיך ולשתף פעולה. החמור רבץ באורוותו ודרש לקבל עבודה נחשבת יותר. ובניתיים - המוט על מקומו עומד. גלגל השיניים לא נע ולא זע. הדליים נותרו בבאר, ומים אין בתעלות. העצים והפרחים שיוועו לטיפת לחלוחית, והחמור עדיין במריו. כי חמור, כידוע, נותר חמור.

נכון, קשה להסביר לחמור כי הפעולה הפשוטה שלו, האפורה והמשעממת - מפיחה חיים בשדה כולו. אבל יהודים, בחירי היצירה, נזר הבריאה - מדוע הם מיואשים ועצובים בגין מצב העומד על כנו? הם 'רק' מתפללים, 'רק' לומדים. עוד שבת. עוד חג. חיוך לחבר. צדקה או כוס תה לעני. וכל שאך ה'אכים' וה'רקים' - הרי המצוות הללו מכריעות את כל העולם לכף זכות! אמת, לא תמיד ניכרים בפועל השינויים המבורכים, ההתעלות המצופה, אבל בתוכו מלא היהודי במצוות ותורת ה'. אפילו ריקנים שבהם מלאים מצוות כרימון. מדוע דווקא כרימון? כיון שקליפתו נוקשה! לא מסגירה מאום מהנעשה בתוכה פנימה.

גם יהודי הנראה 'סתמי' או 'פשוט' הוא עולם מלא ערך. חלק בלתי נפרד מהאומה הישראלית.

חושב לו אותו יהודי פשוט - המשיך הרבי מגור ז"ע - כי איננו עושה מאום, אך אם יביט בחמור ובמעשיו, יישא קל וחומר בעצמו ויבין כי

**המוט על מקומו עומד.
גלגל השיניים לא נע
ולא זע. הדליים נותרו
בבאר, ומים אין בתעלות.
העצים והפרחים שיוועו
לטיפת לחלוחית, והחמור
עדיין במריו. כי חמור,
כידוע, נותר חמור**

על השפעתו של כל מעשה קטן נוכל ללמוד מהסיפור שלפנינו, שסיפר בעל המעשה ר' יצחק אייזיק ב' מבני ברק (מתוך 'בך בטחנו'):

באחת השליחויות שלי לארצות הברית לטובת מוסדות חשובים בארץ הקודש, עליתי לרכבת הנוסעת מברונקס למנהטן. מכיון שלא היה לי מקום ישיבה מתאים, עמדתי. במשך הנסיעה התעייפתי, וחיפשתי בקרון השני והשלישי, אולי שם יש מקומות ישיבה פנויים, אך גם שם לא היו.

לפתע, גוי אחד שהבחין שאני מחפש מקום, קם ורמז לי שאני יכול לשבת במקומו. האמת היא שלא רציתי לקחת ממנו את המקום, אף על פי שהייתי חלש ועייף, משום שלא רציתי שממעשה זה תיווצר זכות לאומות, אבל מכיוון שהוא בשום אופן לא רצה לשבת שם שוב - התיישבתי במקומו.

לאחר כחמש דקות שאני יושב, הוא ניגש אליי בחיוך ואמר לי: "בוודאי אתה מתפלא מדוע פיניתי לך את מקומי".

'נכון', עניתי, והוא הסביר:

אכן אין זה מטבעי ואני חשוב שגם לא מטבעם של רוב בני האדם

הנפילה כואבת ומייאשת את האדם! הסביר לו הרבי: אין הדבר תלוי אלא ברצונו ובתשוקתו של האדם. אני, בשעה שנפלתי גברה תשוקתי להתעלות, עד כדי כך שכבר לא הרגשתי כמה קשה רחוק להשיג את ההתעלות הזו, המשכתי בכל מאודי, יגעתי ומצאתי (באר הפרשה).

על כל פנים אנו למדים, שיהודי המאמין בבורא כל עולמים, צריך לדעת שאין מעשה טוב שהוא 'קטן'. הוא משתדל לעשות משהו אחד, אך התועלת שתצמח ממעשה זה יכולה להציל דורות.

אדם עושה מצוה אחת, ונראה לו שעשה מעט מאוד. אולם עליו לדעת שלמעלה בשמים הלכה המצוה הזו רחוק הרבה יותר ממה שחשב. כשמבינים וזוכרים זאת, לא מתייאשים לעולם. כי 'מעשה קטן' יכול כל אדם לעשות. אולם כה גדולה השפעת מעשה זה, עד שהוא מחולל גדולות ונצורות.

וכבר אמר מרן החפץ חיים זצוק"ל כי יהודי המתאמץ עוד מעט בשמירת השבת שלו בראדיון, משפיע השפעה ניכרת על יהודי תועה בפריז, לבל ישתמד חלילה...

לפעמים די אפילו בתנועה או סימן, ואפילו אין צורך במילה. כך היה באותו מעשה ידוע באשתו של הגר"א מוילנא זי"ע וחברתה. היו השתיים ידידות בלב ונפש, וסיכמו ביניהן כי הראשונה מה שתבקש לישיבה של מעלה תבוא אל חברתה בחלום, ותספר לה משהו מן המשהו מעולם שכולו טוב.

לימים נפטרה רעייתו הצדקנית של הגר"א, וכעבור תקופה באה בחלום הלילה אל חברתה כפי ההסכם וכה אמרה לה: "ראי ידידתי, על המקום שבו נמצאת הנני עכשיו איני רשאית לספר מאומה. אולם דבר אחד אוכל לרמוז לך - האם זוכרת הנך את אותו יום גשום שבו צעדנו שתינו ברחבי העיר למטרות צדקה וחסד? האם זוכרת את גם את אותה עוברת אורח שפנתה אלינו ושאלה לכתובת מסוימת? ואולי תזכרי גם את היד שהרמנו ובה סימנו לה את הכיוון המתאים? ובכן דעי לך ידידתי, על הרמת יד זו רב השכר כאן בעולם האמת עד לאין שיעור!" וכבר נסתלקה הרבנית, וחברתה התעוררה נסערת עד להחריד בשל אותה תנועה אחת.

**רוצה להרגיש טעם בלימוד?
יש לנו בשורה בשבילך!**

חייג עכשיו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 > 2

יחד איתך נשיג את מתיקות התורה

כשהגעתי לפתח מקום עבודתי ציפיתי לתלונות רבות מצד כל העובדים הממתנים לי בחוץ כבר שעה וחצי, ואף התחלתי לחשוב מה אעשה ברגע שאחרי הבשורה של הפיטורין, אבל אז הלא ייאמן אירע.

נכנסתי לחצר המפעל וראיתי שהדלתות פתוחות לרווחה. לא הבנתי מי פתח אותן. נכנסתי פנימה וראיתי פועלים שעובדים וריח ביוב נורא במקום. מכל עמיתי לעבודה לא היה שם כי אם הבוס לבדו. כשראה אותי ניגש אליי וביקש את סליחתי על שהגעתי לשוא, והסביר לי:

"בערב התפרץ הביוב במפעל באופן נורא כך שלא היה שייך לעבוד היום, ולכן אתמול בלילה הודיעו לכולם לא להגיע, רק לך כנראה שכחו להודיע".

"זה בסדר, אין שום בעיה", חייכתי ואמרתי, ופניתי לחזור לביתי. כשהגעתי הביתה, ניגשתי לשכני היהודי וסיפרתי לו כל זאת, והוספתי שהיה שווה לי כל הדבר הזה כדי לגלות את כוח האמונה בבורא, ובפרט שהיה כאן נס גדול בכך שהבוס שלי לא שם לב לכך שהגעתי מאוחר, ולא חשב מה היה קורה אילו היה זה יום רגיל, על אף שבטבעו הוא כן מתייחס לדברים כאלו בחומרה, ואף היה מסוגל לפטר אותי מחמת כך.

כתבתי צ'ק על סך שמונה עשר אלף דולר ואמרתי לו: "זו המשכורת החודשית שלי ואת זה אני רוצה לתת לך, כי בזכותך אני לא מפוטר מהעבודה, וזה תשלום על האמונות המיוחדת של האמונה שגילית לי, שבזכותה עתה אני בטוח שאוכל לצאת מכל צרה שלא תבוא". השכן לא רצה בשום אופן לקבל את הצ'ק ואמר לי: "זוהי מצוותי כיהודי, לפרסם את שם בוראי המחיה אותי ומיטיב לי בכל עת, ואינני חפץ לקבל על כך שום תשלום. אם ברצונך להכיר לי טובה", המשיך ואמר, "תיטיב ליהודים כשיצטרכו לעזרתך". עכשיו מבין אתה מדוע פיניתי לך את מקומי?

יהי רצון שזוכה כולה להבין כמה גדולה השפעתה של כל מצוה, של כל הנהגה טובה, ובזכות כך נתעלה בעבודתו יתברך שמו.
(ע"פ מרוה לצמא)

לפנות את מקומם לאדם זר, אבל אספר לך מדוע בכל זאת עשיתי זאת'. וכך סיפר:

'בכל יום אני קם בשעה ארבע לפנות בוקר לצורך עבודתי, וחוזר הביתה בשש וערב. אני נזהר להתייבב במקום העבודה בשעות אלו בהקפדה יתרה, כי בעבודתי תלויה אחזקת מפעל שלם וכל העובדים שם תלויים בי, החל מפתחת הדלתות בבוקר ועד סוף היום. אמנם המשכורת שלי גבוהה ואני מרוצה מאוד, אבל הבוס שלי הזהיר אותי שאם אאחר אפילו יום אחד - אצטרך לחפש עבודה אחרת. וכבר היו שניים שקדמו לי בתפקיד ומפני איחור קל סולקו ללא שום פשרות. ערב אחד, כשהייתי בדרכי הבית, נקלעתי לפקק תנועה גדול מאוד בכביש עקב תאונת דרכים, ורק בשעה אחת בלילה הגעתי לביתי כשאני מותש ועייף מאוד ועליתי לישון, ורק בשעה חמש התעוררתי. קמתי בבהלה גדולה, כי בעוד רבע שעה העבודה מתחילה, ואין לי שום אפשרות להספיק להגיע לשם בתוך רבע שעה. יצאתי מביתי בלי להתארגן כלל וכלל ונכנסתי לרכב כשאני מוכן לנסוע במהירות מופרזת, ואז... אני מנסה להתניע את הרכב, אך הוא לא נדלק. ניסיתי להתניע שוב מספר פעמים, אך ללא הצלחה.

יצאתי בלחץ גדול מהרכב ולא ידעתי את נפשי. לפתע אני מבחין בשכני היהודי שיוצא מביתו לעבר בית הכנסת כשתיק הטלית והתפילין בידו, וכשחיוך נסוך על פניו הוא אומר לי בהארת פנים "שלום ובוקר טוב". הדבר הרגיע אותי והחדיר בליבי שלווה. ניגשתי אליו וסיפרתי לו את מצבי העגום, ושאלתי אם יש לו עצה למצב כזה. שכני היהודי הרים את עיניו לשמים ואמר: "באמת על פי הטבע אין סיכוי שתעבור את זה בשלום, אבל יש בורא לעולם וממנו לא יבצר דבר. דבר אליו במילים פשוטות ותמימות, בקש ממנו שיעזור לך, תעלה לרכבת והוא יושיע אותך". היתה זו הפעם הראשונה בחיי ששמעתי אדם שמדבר מתוך אמונה תמימה כזו, ובפרט שהוא אמר את הדברים בביטחון שבוודאי יהיה טוב, ובכך שכנע אותי לחלוטין שבורא עולם יכול לעזור לי גם במצב כזה. התפללתי לבורא ועליתי לרכבת, ובמקום לדאוג כל הדרך, הארת הפנים והמילים של שכני מילאו את ליבי.

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' **073-7078388** * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

מרגיש

לבד?

אנחנו נקשיב לך!

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

בשעת לילה מאוחרת ישב רבי משה חברוני בישיבה ולמד. השעה היתה שתיים בלילה, כשנשמעו דפיקות על הדלת. הוא נבהל ונחרד, הבריטים באים! מה הם מחפשים בישיבת חברון? הם חושבים שמישהו החביא כאן 'סליק' של נשק?! מה יהיה? הוא בכלל לא יודע אנגלית, ואין לו דרך לתקשר איתם

סיפור מדהים על הזהירות שלא לפגוע בכבוד הזולת ח"ו

את עיניי, ואמרתי תירוץ. רבי איסר זלמן מלצר היה מאושר. הוא פנה ללכת, אבל אני הפצרתי בו, 'דוד, בבקשה תישן כאן. מסוכן לצאת עכשיו לרחוב!' 'אני צריך לכתוב את החידוש', הוא אמר. 'בסדר, אפשר לכתוב כאן.' 'לא, אני צריך לכתוב במחברת שלי. אני לא יכול לכתוב כאן, רק בבית.' החלטתו היתה נחושה, ומה יכולתי לעשות?! ראו מה זאת אהבת תורה! ראו עד היכן התמדו המופלאה של רבי איסר זלמן מלצר!" את כל זה סיפר רבי משה חברוני בשעת ההלויה. ב'שבעה', כשבא רבי משה לנחם את הדודה הרבנית, הזכירו בני הבית את הסיפור שהיה בהספד. אמרה לו הדודה, "לא כך היה המעשה." "לא כך היה?" תמה רבי משה חברוני. "והרי בעיניי ראיתי ובאזניי שמעתי. הוא בא אלי בעיצומו של העוצר..." "נכון", אמרה הדודה, "הוא בא אליך בעיצומו של העוצר, אבל כל המעשה שונה לחלוטין. אתה סיפרת את הסיפור, כדי ללמד על אהבת התורה של רבי איסר זלמן ועל התמדתו. את זה כולנו כבר יודעים, גם בלי הסיפור שלך. הסיפור מראה את שבחו בענין אחר." וכך סיפרה אשתו של רבי איסר שלמן מלצר על פשר אותו מעשה: רבי איסר זלמן כתב את חידושי התורה שלו, ואני סיעתי לו לסדר

גדולי ישראל שבכל הדורות היו ידועים במידת הרחמים שלהם וברגישותם הגדולה לצרכי הזולת ולרגשותיו.

רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל היה דודם של שלושה מראשי ישיבת חברון - רבי אהרן כהן, רבי יחזקאל סרנא ורבי משה חברוני. בהלווייתו של רבי איסר זלמן עמד רבי משה חברוני, וביקש לספר סיפור מדהים על אהבת התורה של דודו:

בארץ ישראל התנהלה באותה תקופה מאבק עקוב מדם בין האנגלים לבין המחתרת היהודית. בזמנים מסוימים הכריזו האנגלים על עוצר - אסור לצאת מהבית בלילה, החל מהשעה שש בערב ועש השעה שש בבוקר. חיילים בריטים פטרלו ברחובות, לפקח על ביצוע העוצר. כל אזרח שנמצא מסתובב ברחוב, נלקח למעצר, או - אם נראה חשוד ומסוכן - אפילו נורה על ידי החיילים.

בשעת לילה מאוחרת ישב רבי משה חברוני בישיבה ולמד. השעה היתה שתיים בלילה, כשנשמעו דפיקות על הדלת. הוא נבהל ונחרד, הבריטים באים! מה הם מחפשים בישיבת חברון? הם חושבים שמישהו החביא כאן 'סליק' של נשק?! מה יהיה? הוא בכלל לא יודע אנגלית, ואין לו דרך לתקשר איתם.

הוא התפלל מעומק ליבו, וביקש מה' שיעזור לו. אחר כך ניגש אל הדלת, ושאל בקול קצת רועד, "מי שם?" ואז הוא שמע קול עונה לו באידיש, "דער פעטער" (-הדוד).

הדוד?? בתחושת רווחה גדולה הוא פתח את הדלת, ורבי איסר זלמן מלצר נכנס פנימה.

"למה הגיע הדוד פתאום לישיבה?" תהה רבי משה חברוני. "והרי יש עוצר, ומסוכן להסתובב בחוץ!"

אמר לו הדוד, רבי איסר זלמן: "ישבתי בבית עם רמב"ם קשה, והייתי זקוק בדחופות לתירוץ על הקושיא, את מי יכולתי לשאול בשעה כל כך מאוחרת בלילה? אמרתי לאשתי, 'ר' משה חברוני, האחין שלנו, ודאי אינו ישן עכשיו. הוא יושב בישיבה ולומד. אלך אליו, ונלבן יחד את הקושיא ברמב"ם'.

עמדתי נדהם מגודל אהבת התורה של הדוד", אמר רבי משה חברוני בהספדו. "הוא טרח ובא בשעה שתיים בלילה, בעיצומו של עוצר, מאחר שלא היה יכול להישאר בלי תירוץ על הקושיא!"

"לאחר מכן" - המשיך רבי משה וסיפר בהספד, "רבי איסר זמן הסביר לי את הקושיא האדירה שהציקה לו. התפללתי לה' שיאיר

את הכתבים. הוא רצה מאוד שהספר יצא לדפוס, ואני רציתי בכך עוד יותר ממנו. הבעיה היתה, שבגלל קצב ההדפסה האיטי ובגלל העומס, בעלי הדפוס שרק בעוד חמש שנים יוכלו להדפיס את הספרים!

זה היה מצער מאוד, שהרי עולם התורה זקוק לספרים של ר' איסר זלמן!

יום אחד הודיעו לי מבית הדפוס, שמישהו וויתר על ההדפסה שלו. אם תביאו לי את הכתבים של ר' איסר זלמן עד מחר, בשמונה בבוקר, הכתבים יכנסו מיד לדפוס. אבל אם תבואו בשמונה וחמש דקות, התור ייתפס, ותחכו עוד חמש שנים! כך הודיע בעל הדפוס. בלילה הגיע ר' איסר זלמן לביתו, והרבנים ספרה לו בשמחה גדולה, שהכתבים ייכנסו לדפוס למחרת בבוקר. הכל כבר מוכן ומאורגן, אין שום מניעה להביא את הכתבים להדפסה.

פתאום החוויר רבי איסר זלמן.

"מה קרה?" שאלה הרבנית בדאגה.

"את יודעת, שהכנסתי לספר קושיא ותירוץ של ר' אהרן כהן, וגם קושיא ותירוץ של ר' חצקל סרנא, ורק את ר' משה חברוני לא הכנסתי".

"נו, ולכן? מה הבעיה? רק משה חברוני הרי לא יקפיד, הוא עניו גדול..."

"אני לא יכול לפגוע פגיעה כזאת", אמר רבי איסר זלמן. "אני לא אדפיס את הספר בלי קושיא של ר' משה".

הרבנית בילה הינדא כמעט התחילה לבכות, אבל רעיון גאוני נצנץ

ועלה במוחה.

"תיגש לר' משה חברוני, ותשאל אותו על תירוץ לקושיא ברמב"ם, על אף שאתה כבר יודע את התירוץ. תמחק את התירוץ שאתה כתבת, ותכניס את התירוץ שלו - שיהיה זהה לשלך - ל"אבן האזל".

בשעה שתיים בלילה הגיע ר' איסר זלמן מלצר אל ר' משה חברוני, כדי לשמוע ממנו תירוץ לקושיא, ולהכניס ל"אבן האזל", כדי שלא יהיה חשש של פגיעה בר' משה...

כזכור, היה באותו לילה עוצר, אבל העוצר לא הפחיד את איסר זלמן מלצר.

הוא בא אל ר' משה חברוני עם 'רמב"ם קשה'. הוא אמר, שלא היה יכול לישון בלילה, והיתה זו האמת לאמיתה.

וכי היה יכול לישון בעת כזאת?! הן הדפסת הספר תלויה ועומדת על חוט השערה, ובשום אופן אי אפשר להוציא את הספר, אם תהיה בכך פגיעה ח"ו בר' משה.

לאחר שהציג ר' איסר זלמן מלצר בפני ר' משה חברוני את הקושיא האדירה, וקיבל ממנו את התשובה, שכבר חידש בעצמו לפני כן, הוא מיהר אל ביתו. צריך היה לערוך את הדברים מיד, כדי שבשעה שמונה בבוקר כבר יהיו הכתבים בדפוס.

"ר' איסר זלמן היה מתמיד גדול מאוד", אמרה הרבנית בילה הינדא, "אבל הוא לא היה רק מתמיד, הוא גם היה 'מרחם על הבריות'. מאמצים גדולים מאד עשה ר' איסר זלמן כדי להיזהר מכל חשש של פגיעה ח"ו בזולת".

(מתוך אדרבה תן בליבנו)

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד השיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

שמוליק, בחור שקט, נחמד, אך לא ממש מקובל בחברה, השתתף אף הוא בשיחה. כדרכו הוא לא דיבר הרבה, הוא היה יותר בעמדת 'מאזין', אבל חיזו הנסוך על פניו העיד כאלף עדים שהוא מאושר ברגעים אלו על שזכה להיות חלק מ'החברה'...

נהגו כבוד זה לזה

הרב ישראל ליוש

עייפים אך מרוצים חזרו חברי החדר אל חדרם בפנימייה אחרי יום מלא 'שטייגען'. הסדרים מולאו כהלכתם ובהחלט יש לומר שתחושת סיפוק מלאה את ליבם. מאושרים ומרוצים ישבו החברים בחדר ופטפטו על הא ועל דא, לא לשון הרע ולא רכילות, גם לא ח"ו דיבורים שאין רוח חכמים נוחה מהם, אלא סתם פטפוטים בעניני העולם הגדול, גם חברי החדר הסמוך הצטרפו לשיחה והיא נהפכה לתוססת ומעניינת במיוחד.

שמוליק, בחור שקט, נחמד, אך לא ממש מקובל בחברה, השתתף אף הוא בשיחה. כדרכו הוא לא דיבר הרבה, הוא היה יותר בעמדת 'מאזין', אבל חיזו הנסוך על פניו העיד כאלף עדים שהוא מאושר ברגעים אלו על שזכה להיות חלק מ'החברה', אושרו גם בא לידי ביטוי במילים הספורות שזרק לחלל השיחה. משום מה ה'חברה' לא ממש שמו לב להערות וההארות ששמוליק אמר, כנראה במאמץ לא קטן, כל נסיונותיו החוזרים ונשנים להשתתף בשיחה על ידי מילותיו הבודדות, שיצאו מפיו באומץ רב אחרי חששות ומחשבות, עלו בתוהו, והם עפו להם בהבל פי שאר המדברים, משל היו עלי שלכת מיותרים לגמרי...

לו הייתם נוכחים בחדר באותה עת בעמדת משקיפים, הייתם שמים לב שלא היתה לאף בחור כוונה רעה ח"ו, או רצון כלשהו להתנכל לשמוליק, ההתייחסות שלהם כלפיו, או יותר נכון אי ההתייחסות שלהם, נעשתה ממש בלא משים לב, הם פשוט לא שמעו אותו, או כלשון העם 'לא ספרו אותו'...

מיותר לתאר את הרגשתו של שמוליק במפגש החברים הזה. לבו נחמץ בקרבו, ובראשו התרוצצו מחשבות: 'מה לי להתאמץ לומר משפט או שניים, אם בלאו הכי זה לא מעניין אף בחור...', 'אולי עדיף שלא אבוא יותר אל החדר כשהחברים מדברים, כדי שלא ארגיש את תחושת הזרות הזו פעם נוספת...', מסתבר מאוד שגם למחרת כששמוליק ישב מול הגמרא, ראשו ומוחו לא היו עמו ולא הצליח להתרכז בלימודיו, הוא היה פגוע מאוד והרגיש בלתי רצוי, 'שקוף' בלשון העם... מי יודע אם מקרים כגון אלו שקרו כנראה בעבר לא אחת, לא הם שגרמו לשמוליק את תחושת חוסר הביטחון בחברה, ובוודאי השפיעו רבות על מצב רוחו הכללי ועל אי ניצול כוחותיו בלימוד, אם זה בגלל קשיים בחברותות, או סתם כי ההרגשה

הכללית לא אפשרה לליבו להיות פנוי באמת ללימוד איכותי וטוב, כראוי ויאה לכישרונותיו...

ושוב כל זה קורה, לא חלילה מתוך כוונת מזיד לפגוע בחבר, אלא פשוט חוסר תשומת לב שגורמת לתוצאה מרה כל כך של 'לא נהגו כבוד זה לזה'.

זה עתה עברו עלינו ימי ספירת העומר, שכידוע, מתו בהם תלמידי רבי עקיבא על שלא נהגו כבוד זה לזה. בוודאי כבר שמעתם רבות בענין זה, על מצוות 'ואהבת לרעך כמוך', אך בואו נשים לב לדברי חז"ל, תלמידי רבי עקיבא לא מתו מפני שפגעו איש בחברו, לא מוזכר במדרשים שאחד הציק לחבירו במעשה או בדיבור, אלא פשוט לא נהגו מספיק בכבוד לזולתם, וכזוה קורה אצל תלמידי ר"ע שהם צדיקים המדקדקים עמם כחוט השערה, הם מתים.

בואו לא ניתן לימים הללו לעבור עלינו מבלי שנתבונן ונתחזק בנושא החשוב כל כך. הבה נשיב אל לבנו שבקרבו של כל בחור ובחור מחברינו יש לב פועם, לב מרגיש רגשות, והרגשות הללו מתרוממים או חלילה נפגעים כתוצאה ישירה מהתגובות שלנו כלפיהם. אנחנו צריכים להיות רגישים לסובב אותנו ולהבין שבמילה אחת שאינה במקום או בחוסר תשומת לב, אנו פוגעים ברגשות החבר וגורמים לו להרגיש את מה שאנו מאוד לא היינו רוצים להרגיש, ומאידך עם חיזק קטן או מילה נכונה שנאמרת בזמן הנכון, אנחנו מרוממים אותו ונוהגים בו 'כבוד'...

לְכָל זְרַעוֹ", מרדכי העפיל לדרגה גבוהה מאוד במלכות, משנה למלך, גדול ליהודים, רצוי לרוב אחיו, אבל עם כל זה ועל אף דרגתו, ואולי בגלל דרגתו, היה 'דורש טוב לעמו', הוא דרש את טובת פשוטי העם, ו'דובר שלום לכל זרעו', הוא אמר שלום לכל ילד ברחוב, לכל זרעו' בלי יוצא מן הכלל, כי כך מתנהג יהודי, חושב על השני, לא משנה מי הוא ומי השני...

שמעתי פעם שזו הסיבה שתורתם של תלמידי רבי עקיבא לא הגנה עליהם מפני המגפה הנוראה, כי תורה הנלמדת מתוך אי נתינת כבוד לחברים, חסר בתורה. הכבוד זה לזה, אינו מצוה או ענין חיצוני וצדדי ואילו התורה נשארת מושלמת, אלא כל התורה נפגמת בכך, ואין בכוחה להגן על הלומדים...

נסיים את מאמרינו בספור נפלא: בימים עברו היתה הנסיעה מירושלים לבני ברק קשה ומפרכת, ועל כן רבים מבני ירושלים ניצלו את נסיעתו הקבועה של הגאון רבי משה יהושע לנדא זצ"ל אל מורו ורבו מרן ה'חזון איש זי"ע, לשלוח אליו את שאלותיהם... במשך הזמן הלכו והתרבו השאלות, ולא פעם היה צריך רבי משה יהושע להיכנס בעובי הקורה כדי להבין את השאלה על כל צדדיה, על מנת שיוכל להציג אותה נכונה בפני ה'חזון איש', עד שהדבר הפך למעמסה גדולה על כתפיו משום שהוא הפסיד שעות רבות של לימוד.

פעם אמר רבי משה יהושע לחזון איש שהענין הזה מקשה עליו מאוד והוא מבקש להפסיק להביא את השאלות אל הרב, "הדבר גוזל ממני זמן רב ובה על חשבון לימוד התורה שלי" הטעים רבי משה יהושע את בקשתו...

"כדי להבין את התורה" - אמר לו ה'חזון איש' - "צריך שתהיה נשמה מעודנת... התורה היא חכמה רוחנית מאוד, ובלא עדינות הנפש אי אפשר להבינה היטיב... ולאותה עדינות הנפש, זוכים על ידי עשיית חסד עם הזולת, כי מצוות החסד מצחצחת את הנפש, מעדנת את הנשמה ומטהרת את לב האדם כדי שיהיה מוכשר באופן נעלה יותר ללימוד והבנת התורה..."

'כבוד' זו לא מילה גסה, 'כבוד' הוא לא גאווה, 'כבוד' הוא צורך בסיסי לכל אדם שחי בחברה מתוקנת, 'כבוד' פירושו: המקום הראוי והמכובד שיש לכל יצור חברתי במסגרת החברה בה הוא חי. הצורך ב'כבוד' מתחיל להיות בעייתית כשאדם צריך לדאוג לזה לבדו, הוא עלול לעשות דברים קיצוניים, לא נחמדים, כדי להשיג את הכבוד ואת המקום שלו בחברה, אבל אם אנחנו נשכיל לתת לכל אחד את מקומו הראוי, היינו את כבודו המגיע לו, זה ייטיב איתו והוא לא יעשה עוד פעולות אחרות כדי להשיג את הכבוד הנצרך כל כך... אל דאגה, את הכבוד תתנו לחבר, לעולם לא יבוא על חשבונכם, אתם לא מוותרים על מקומכם וכבודכם כדי להעניק אותו לחברכם, יש מספיק לכולם, כשאתם מכבדים את חברכם, אתם נותנים לו את הכבוד שלו, לא שלכם, לא על חשבונכם... וכשתתנו כבוד, תקבלו כבוד, כך זה בחברה מתוקנת... זה הדדי...

אמר רבי עקיבא: "ואהבת לרעך כמוך" זה כלל גדול בתורה, "אולי ניתן לפרש שאהבת החבר והמחשבה על צרכיו כמו המחשבה על הצרכים שלך, הוא כלל גדול בתורה, היינו הוא תנאי הכרחי בלימוד התורה, כי בהעדרו, לימוד התורה אינו בשלמות, כפי שאמרו חז"ל: 'דרך ארץ קדמה לתורה', קודם היה מתוקן במדות ואז תצליח ותתעלה בלימוד התורה.

מרן הרב מפוניבז' זי"ע הקים את עולם התורה בארץ ישראל לאחר שנת האימה, היו לו חלומות גדולים להקים ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, כולל אברכים, והוא לא רק חלם... הוא פעל וביצע... אך לפני שהתחיל, דבר ראשון הקים את 'בתי אבות', בית לפליטים היתומים, אלו העוזבים, המסכנים, ניצולי השואה האימה, כי הוא ידע שאי אפשר להקים מוסדות תורה מבלי להקדים מחשבה על השני, על המסכן, היתום...

בראיתו של הרב מפוניבז', המוסד 'בתי אבות' הוא הסגולה, או יותר נכון, התנאי להקמת שאר מוסדות התורה המפוארים...

על מרדכי היהודי נאמר במגילה: "פִּי מְרַדְּכֵי הַיְהוּדִי מִשְׁנֵה לְמִלְחָה; אַחֲשׁוּרוֹשׁ וְגָדוֹל לַיְהוּדִים וְרַצוּי לְרַב אֶחָיו דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדַבֵּר שְׁלוֹם

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל: 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

בעצמו מקפל גיליונות הנייר לספרי

עדות הגר"צ רוטברג (לר"ב פרידמן): "אספר לך משהו נורא, שהייתי שותף לו אישית. העניות בימים ההם במעונו של הסטייפלר ובחיי הפרטיים היתה נוראה. אני זוכר שכאשר היה מקבל את ספרי 'הקהילות יעקב' מהדפוס, היה מקבל אותם בצורה של גיליונות, ונדרש לקפל אותם כמו ידיו..."

למדתי אז בחברותא עם רבי חיים קניבסקי, והייתי הולך אתו לביתו ועוזרים לו יחד בקיפול הגיליונות של ספריו... במוצאי שבת היינו עושים זאת, כשאיסת יעא מילתא בסדרי לימודנו. לא אחת, כשהיה מגיע ספר, היה רבי חיים אומר לי 'הגיע לבית אבא ספר חדש שלו, נרד לעזור לו...'. הסטייפלר מצדו היה מנסה להתנגד לכך, אבל היתה לו הכרת הטוב עמוקה. יש לי בבית שתי ספרי 'קהילות יעקב', אחד מהם על גיטין, עוד אחד מהישנים, הגדולים, שעזרתי אישית בקיפולם. הסטייפלר שלח לי אותם מתנה אישית כהכרת טובה..."

אספר לך משהו משעשע. הרבנית נוחה עדן, היתה יושבת בדחילו לדינו ומסייעת בעצה... ישבנו יחדיו, הסטייפלר, רבי חיים והרבנית, והיא היתה מורה ומכוונת - איך לקבל את הקצוות באופן שכאשר יסתיים הקיפול - הגימור של הספר יהיה מושלם. היתה לה שיטה מתוחכמת משלה... רבי חיים ניסה להתווכח על כך, בסוף אמר לי: 'די מאמע איז גירעכט' - אמא צודקת..."

"אם רק הייתי גובה כסף על ברכותי..."

בצניעות אופיינית היה רגיל לומר: "מה שבאים אלי רבים לבקש ברכות, הוא אך משום שאינני לוקח כסף, אבל אם רק הייתי גובה על כך כסף, שוב לא היו באים..."

כסף תמורת ברכה - ממש גזל!

כשהיו אי אלו מן הבאים, מבקשים להעניק לו מטבע תמורת ברכתו, לא הסכים בשום אופן לקבלו. והטעם - "הבריות טועים בי שצדיק אני!" היה מכנה קבלת כסף זה בתור - "אמת'ע גזילה - גזילה אמיתית..."

הרבה פעמים הבחין שהשאירו סכום כסף על שולחנו בטרם יצאו, והיה רץ אחריהם כנער עד לרחוב, על מנת להחזיר המעות. ואם לא מצאם, היה נזהר לכל יהנה מהם כלל. גם כשהסבירו שמתכוונים לתת לו את הכסף כדי לחלקו לצדקה, לא הסכים לקבלו בהקשה הזה של הברכה.

נס גלוי אירע ל'חזון איש'

בהזדמנות ביקשתי ממרן זצ"ל, שיספר לי מה היה המעשה עם 'חזון איש', אשר העיד בעצמו כי זכה לראות נס גלוי. מרן נענה וכה

אמר, שפעם בדברו עם 'חזון איש' אודות ניסים, הוא אמר ל'חזון איש' שכיום אין רואים ניסים גלויים. הגיב 'חזון איש' ואמר, שהוא בעצמו ראה נס גלוי.

היה זה בתקופת מלחמת העולם הראשונה, את שהה בעיר מינסק. המצב אז היה, שכל אדם שנבדק ונמצא כי המסמכים הנדרשים על ידי המשטר אינם תחת ידו, נתפש ונלקח למאסר. האמת שעסקני העיר מינסק רצו להעניק לו ניירות שכאלו, אולם 'חזון איש' סירב, בטענה שהמסמכים שייכים לתושבי העיר, היות ונתקבלו על מנת לחלקם לתושבים בלבד, וממילא אין להם רשות לתת לו.

פעם יצא לעבר בית המדרש, והנה הוא רואה מצידו האחד של הרחוב עומדים חיילים, ומשפנה ללכת לצד השני ראה שגם שם ניצבים חיילים. ברגע זה ידע בעצמו כי בוודאי לא יאונה לו כל רע, מאחר וממש לפני כן למד מסכת עירובין היטב עם הראשונים, כל מה שצריך ללמוד בה, והאמין שלא יתכן כי יאונה לו רע. וכך הווה, שהמשיך ללכת בינות לחיילים העומדים על המשמר, שכל תפקידם היה לעצור ולבדוק את העוברים והשבים, ואף אחד מהם לא פנה אליו כלל וכלל. ממש נס גלוי כנגד הטבע.

(מרן הסטייפלר הוסיף להעלות השערות באיזה אופן אירע הנס. שמא היה נראה להם כילד בן חמש, ואולי נדמה עליהם באופן אחר. על כל פנים, נס גלוי היה זה שלא הבחינו ב'חזון איש', לתפסו ולקחתו כמעשיהם עם כל עובר אורח אחר).

"אוי, על גבי ספר? יש לי פחד!"

מרן הקפיד על עצמו שלא להניח ספרי ראשונים ואחרונים על גבי הגמרא. (אמנם בפוסקים לא מובא דבר זה, ומרן הגר"ח אמר בשם מרן 'חזון איש' שפסק להדיא דשרי, כי הם מפרשים את הגמרא. אך מרן הגר"ר יצחק אלחנן זצ"ל החמיר בזה, כפי שהובא בספר תולדותיו).

א"ה, כל-שכן בדף או בפתק שאינם בדברי תורה, כפי שאירע לי בצעירותי. שבאתי והנחתי את הפתק לפניו על גבי החומש בו למד, ונחפז להסירו אל השוחן, ברמזו לי שאין להניח על גבי חומש. ומעשים שכאלה התרחשו בביתו לרוב.

מעשה אירע עם הג"ר אליעזר גולדשמידט שנשא ונתן עמו באיזה ענין, וכשביקש להגיב על תשובתו בפתק, כתב בלא משים על ספר שהיה מונח על השולחן. רבינו נזעק וקרא לו: "אוי, על ספר? איך האב מוריד [יש לי פחד]!..."

מענין לענין, סיפר רבי יוסף קצובר: ראיתי שמישהו, אגב שיחה בדברי תורה, רצה לכתוב לו על גבי ספר, וכעס ואמר "אסור לכתוב על ספר!" ואף שהיה זה בדברי תורה.

(מתוך הספר 'הסטייפלר')

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של מוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הראשונה ממש אפילו שאם היית אומר לאבן הזו אחרי המפגש עם הטיפה הראשונה שעוד יהיה כאן חור גדול האבן הייתה אומרת לך שאתה זקוק להסתכלות או לפחות למרגוע נפשי...

אתה מבין, ממשך המשגיה, למדת כמה שנים ואתה לא רואה כלום, אתה צודק שאתה לא רואה, אבל כבר היה מישהו לפניך שכן ראה את הסוף וגילה לך את הסוד, הוא לימד אותך ואת כל מי שמרגיש כמוך שאע"פ שכרגע זה לא ניכר, אבל עוד יבוא יום ואחרי שיהיה כאן חור גדול בעזרת ה' עוד תבין איזו תרומה הביאו לך השנים הללו. מרדכי נשא אלי את מבטו והמשיך, אמנם לא חזרתי לשיבה אצלכם בפרט שלא ידעתי מי יודע עלי מה והאם נצרת את הסוד כמו שצריך, אבל הדברים פעפעו בי כארס ולא נתנו לי מנוחה ולאחר יממה בלי שינה התקשרתי למשגיה וביקשתי ממנו שיעזור לי לעשות שינוי, נכנסתי לשיבה שמתאימה לקצב הלימוד אותו הייתי צריך ומשם הכל היסטוריה...

אחיי היקרים - רבי עקיבא מחייב את המיואשים!!!

שנמצא עכשיו בישיבה הוא אמר לי, עד כאן אתה מכיר טוב אבל יש בסיפור הזה חלק לא מוכר בכלל שעליו הגננות מדלגות בקביעות משום מה.

נדרכתי והוא המשיך, רבי ישראל מסלנט באיגרותיו מדייק את האבות דר' נתן המביא את סיפורו המפורסם של רבי עקיבא ואומר שאכן רבי עקיבא הלך ללמוד עוד לפני ההבטחה המפורסמת לרחל אישתו והוא ניסה וניסה ולא הצליח בלימודו, הוא הרגיש כנראה בדיוק את מה שאתה מרגיש כעת, תחשוב על זה מרדכי, אמר לי המשגיה, את חווית האכזבה הזו שאתה חש כעת, את חוסר הסיפוק ואת חוסר האונים שאתה מרגיש כעת הרגיש רבי עקיבא עצמו, כן, זה שמושה רבינו התפלל למה התורה לא ניתנת על ידו עבר בדיוק נמרץ את מה שאתה עובר כעת.

עד שהוא ראה את מפגש העוצמה בין המים לאבן!!

שם הוא הבין שאם המים מחוררים את האבן אחרי כל כך הרבה שנים חייב להיות שהתהליך הזה של החקיקה באבן התחיל מהטיפה

האלו, הוא יגיע לעולם הבא עשיר גדול יותר!

וכן כותב הרמב"ם בפירוש המשנה למסכת אבות: "זוה נראה לעין, בכל זמן ובכל מקום, שכל מי שיעשה הרעות ויחדש מיני העוול והפחיתויות - הוא עצמו ישיגהו נזק מאותן הרעות גופן אשר חידש. ומי שיתחיל בפועל טוב מן הטובות - תגיע לו תועלת זה הפועל, לפי שהוא ילמד דבר שייעשה לו ולזולתו, ולשון הכתוב בזה חכם מאוד (איוב לד, יא): כי פועל אדם ישלם לו".

אכן, מה שעושה האדם, לעצמו הוא עושה. שבירת המידות, לוותר, לחשוב על הזולת. בסופו של דבר - כותב לנו הרמב"ם - זו ההשקעה הטובה ביותר!

אם אדם פגע בך, הכריז עליך מחלוקת - אזי אם תשכיל לשתוק, להבליג, להתגבר על הנטייה הטבעית להחזיר, תחילה זה נראה קשה ומר, אבל בסופו של דבר יהיה לך זה טוב ומתוק. אך אם חלילה האדם לא יצליח לעמוד בניסיון, הרי שבתחילה זה ייראה לו 'מתוק', אבל בסופו של דבר יהיה זה לו רע ומר.

כוח הוותרנות. כי אין אדם שומע לי ומפסיד.

(ע"פ 'הנני בידך')

שואלים אותו בבית דין של מעלה: "מה הבאת מלמטה למעלה". והוא משיב, "הבאתי עמי אהבה, יראה, ועוד". אומרים לו: ר' יהודי, את ה"סחורה" הזאת יש כאן במיליארדים... הרי יש כאן מיליארדי מלאכים שאומרים "קדוש, קדוש, קדוש", באהבה וביראה... האם הבאת עמך משהו שאין לנו כאן מהם?

משל למה הדבר דומה? לאבא שחזר הביתה אחרי מסע ארוך בארצות הברית. עם שובו, הילדים שחיכו בקוצר רוח לפגוש את אביהם, קופצים עליו: "אבא, מה הבאת?", והוא משיב להם: "במבה, טופי"...

קשה לתאר את האכזבה של הילדים... הרי את הממתקים האלה אפשר להשיג גם במכולת השכונתית על יד ביתם בבני ברק.. לא צריך לסחוב אותם מאמריקה... אם כבר הרחיק האבא עד אמריקה מדוע לא טרח להביא להם ממתקים ומתנות נדירים יותר ויקרים יותר, כאלו שאפשר להשיג אותם רק באמריקה..."

כשיהודי עולה למעלה הוא צריך להביא אתו "סחורה" שאין שם בשמיים! הוא צריך להביא איתו שבירת המידות, עבודה מאומצת על הקנאה התאוה והכבוד, שתיקה וויתור! אלו הם "המצרכים המבוקשים" שם למעלה! בשמיים - אין יצר הרע, אין שבירת המידות. וכמה שהאדם טרח בעולם הזה "ורוכש" את המצרכים

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

לכבוד הרב ליוש שליט"א - מצורף 'אשר שאלת':

כשהגזתי בתחילת השנה לשיבה קטנה היו לי הרבה שאלות, עכשיו כשאני אצל מצטמם מסכם שנה, אני לא ממש מרגיש ששאלתי הרבה שאלות. אמנם אני אומד טוב ויש לי חבילות, אבל לא הכל ממש מולט, אני לא ממצה את כל הסדר עם החבילות, אני לא מצליח לכתוב כל יום את כל השיעור, וכן הלאה. הרגשתי הכללית כאילו אני מיונן, ואפתי ליותר. אני לא מרגיש נוח עם תחלה זו! מה עושים?

גרשון

גרשון יקירי!

השאיפה הוא הכח המניע הגדול ביותר שיש באדם, כדי לעלות מעלה מעלה מדרגה לדרגה. אך אם לא מפעילים את הכח הזה בצורה נכונה, במקום שהוא יהווה סולם עליה, הוא יהיה אבן המכשול.

אסביר את דבריי, אדם השואף להגיע לדרגה מסוימת, עשוי לבחון מעת לעת אם אכן הגיע לדרגה ששאף. אם תוצאות הבדיקה יעלו שטרם הגיע אל פסגת השאיפה, יהיה זה עבורו אות אזהרה כי עליו להמשיך במלאכתו עד אשר יכבוש את הפסגה. אך פעמים יתכן שבמקרה כזה שלא הצליח להגשים את שאיפותיו, הוא ישבר ויתאכזב עד כדי ייאוש, ובייאוש הוא ירים דגל לבן, דגל של כניעה, המבשר לכל כי כשל כח הסבל, ויותר הוא כבר לא מנסה.

אם כן, מה עושים? כיצד נאזן בין שמירה על השאיפה והניסיון התמידי להגיע אליה, לבין המשבר העלול להיווצר כתוצאה מאי השגתה?

התשובה לכך היא פשוטה ביותר! מד הבדיקה אינו צריך להיות מדד של הצלחות, אלא מדד של פעולות. אינך צריך למדוד אם כבשת את הפסגה, ואם הצלחת להגיע אל היעד אותה קבעת לעצמך כהצלחה, אלא עליך לבדוק אם עשית ככל שביכולתך להגיע אל היעד. האם אזרת את כל כוחותיך כדי למלאות את השאיפה. אתה גם צריך לבדוק אם מלאות את כל הזמן בהשקעה, או שעשית לעצמך הנחות, והצדקת את אי עשייתך בתירוצים מתירוצים שונים.

אם תוצאות הבדיקה הזו יעלו שאכן גייסת את כל הכוחות, ולא בילית את זמנך לריק, אזי ציונך הוא 'ראוי לשבח' וכבשת את הפסגה, כי הצלחה אינה נמדדת בהישגים אלא בהשקעה.

גרשון! אני מתאר לעצמי מה עולה בדעתך כעת, אתה בטח שואל, אם אכן כך הם פני הדברים ואכן השקעת את כל כוחותיי ובכל זאת

לא מלאתי את שאיפותיי, שמא שאפתי יותר מדי?, האם זה אומר שעלי לרדת ברמת הציפיות מעצמי ולשאוף נמוך יותר?

אבהיר את דבריי יותר, יקירי: זה לא אומר ששאפת גבוה מדי, אלא שהדרך להגיע למילוי השאיפה, היא ארוכה יותר ממה שחשבת. כי אם שאפת לדרגה כזו, כנראה אתה שם, וזה אכן תואם את מידותיך, אדם בדרך כלל שואף להישגים שהם בקנה המידה שלו, אבל אם עשית כל מה שאתה יכול בנקודת הזמן הזה, זה אומר שאתה בכיוון הנכון, ואם תמשיך כך, בוודאי תגיע רחוק וגבוה, כפי שאתה שואף ואף מעבר לכך.

אנסה להיות קצת יותר מעשי וקונקרטי, ציינת בשאלתך את נושא כתיבת השיעור, אם הנך אכן עושה את כל המאמצים לכתוב את השיעור, קרי: מתרכז כמיטב יכולתך בהבנת דברי הרב, מגיע אל השיעור מוכן ככל האפשר, ובשעת השיעור כותב את דברי הרב בראשי פרקים, או באריכות, לפי האפשרות בשעת מעשה, ובכל זאת אינך מצליח לכתוב את כל השיעור, לא נורא, אל תיפול ברוחך, אתה בכיוון הנכון כי עשית כל מה שאתה יכול, ואנחנו הרי כבר החלטנו שמודדים פעולות ולא הצלחות. המשיך כך! ובמהרה, הרבה יותר מהר ממה שאתה חושב, תגיע לכתובת שיעור מלא, כשאיפותיך.

כך הם פני הדברים בכל נושא ונושא, גם בנוגע לניצול הסדר במלואו. המדד של ניצול ואי ניצול, הוא לא כמה הספקת עם החברותא, והאם הלימוד שלכם הוא כמו הלימוד של החברותא הטובה ביותר בשיעור, אלא כמה השקעתם וכמה עמלתם, ואין שום עמל או יגיעה ששבה ריקם.